

LEIÐRÉTTINGAR

Leiðrétting á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/55/EB frá 26. júní 2003 um sameiginlegar reglur um innri markaðinn fyrir jarðgas og um niðurfellingu á tilskipun 98/30/EB

(Stjórnartíðindi Evrópusambandsins L 176 frá 15. júlí 2003)

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2003/55/EB

2008/EES/38/17

frá 26. júní 2003

um sameiginlegar reglur um innri markaðinn fyrir jarðgas og um niðurfellingu á tilskipun 98/30/EB

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFAR,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 2. mgr. 47. gr., 55. gr. og 95. gr.,

með hliðsjón af tillögum framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾,með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópubandalaganna ⁽²⁾,

að höfðu samráði við svæðanefndina,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 251. gr. sáttmálans ⁽³⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

1) Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/30/EB frá 22. júní 1998 um sameiginlegar reglur um innri markað fyrir jarðgas ⁽⁴⁾ var mikilvægt framlag til þess að skapa innri markað fyrir jarðgas.

2) Reynslan, sem fengist hefur við beitingu framangreindrar tilskipunar, sýnir ávinninginn sem getur hlotist af innri markaði fyrir gas, með tilliti til aukinnar skilvirkni, verðlækkana, betri þjónustu og aukinnar samkeppni. Hins vegar eru enn verulegir annmarkar og möguleikar á að bæta starfsemi markaðarins, nánar tiltekið er þörf á markvissum ákvæðum til að tryggja jöfn samkeppniskeyrði, að draga úr hættunni á markaðs-yfirráðum og undirverðlagningu, tryggja gjaldskrár fyrir flutning og dreifingu, sem eru án mismununar með aðgangi að netum á grundvelli gjaldskráa sem eru birtar áður en þær taka gildi, og standa vörð um rétt lítilla og vanmegna viðskiptavina.

3) Á fundi sínum í Lissabon 23. og 24. mars 2000 hvatti Evrópuráðið til þess að unnið yrði að því í flýti að koma endanlega á innri markaði bæði á sviði raforku og gass og að frelsi yrði aukið hið fyrsta á þessum sviðum með það fyrir augum að innri markaður verði starfræktur að fullu. Í ályktun sinni frá 6. júlí 2000 um aðra skýrslu framkvæmdastjórnarinnar um stöðu þeirrar viðleitni að auka frelsi á orkumörkuðum krafðist Evrópuþingið þess að framkvæmdastjórnin samþykkti ítarlega tímaáætlun um að ná fram nákvæmlega skilgreindum markmiðum með það fyrir augum að gefa orkumarkaðinn alveg frjálstan í áföngum.

4) Þau réttindi sem sáttmálinn tryggir evrópskum borgurum – frjálssir vöruflutningar, frelsi til að veita þjónustu og staðfesturéttur – eru einungis möguleg á markaði sem er að fullu opinn þar sem neytendur geta sjálfir valið sér birgi og birgjum er gert kleift að dreifa frjálst til allra viðskiptavina sinna.

5) Með hliðsjón af því að búist er við að neytendur verði sífellt háðari jarðgasi skal taka tillit til framtaksverkefna og ráðstafana til að stuðla að gagnkvæmu fyrirkomulagi vegna aðgangs að netum þriðju landa og markaðs-samþættingu.

6) Helstu hindranir við að koma á markaði, sem er að fullu starfhæfur og þar sem samkeppni ríkir, tengjast m.a. málefnum er varða aðgang að netinu, aðgang að geymslu, gjaldskrármálum, rekstrarsamhæfi milli kerfa og því að opnun markaðarins er mislangt komin í aðildarríkjunum.

7) Til að samkeppni sé virk verður aðgangur að netum að vera án mismununar, gagnsær og verðlagður með sanngjörnum hætti.

8) Aðgangur án mismununar að neti flutnings- og dreifikerfisstjóra hefur grundvallarþýðingu til að koma að fullu á innri markaði fyrir gas. Flutnings- eða dreifikerfisstjórar geta verið eitt eða fleiri fyrirtæki.

9) Þegar um er að ræða fyrirtæki, sem annast flutning, dreifingu, geymslu eða starfsemi á sviði fljótandi jarðgass og er aðskilið að lögum frá þeim fyrirtækjum

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stj. 176, 15.7.2003, bls. 57. Henni var getið í ákvörðun sameiginlegrar EES-nefndarinnar nr. 146/2005 frá 2. desember 2005 um breytingu á IV. viðauka (Orka) við EES-samninginn, sjá EES-viðbætur við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 10, 23.2.2006, bls. 17.

⁽¹⁾ Stj. 240 E, 28.8.2001, bls. 60 og (Stj. 227 E, 24.9.2002, bls. 393).

⁽²⁾ Stj. 36, 8.2.2002, bls. 10.

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 13. mars 2002 (Stj. 47 E, 27.2.2003, bls. 367), sameiginleg afstafa ráðsins frá 3. febrúar 2003 (Stj. 50 E, 4.3.2003, bls. 36) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 4. júní 2003 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum EB).

⁽⁴⁾ Stj. 204, 21.7.1998, bls. 1.

sem stunda framleiðslu og/eða afhendingu, getur tilnefndur kerfisstjóri verið sama fyrirtækið og á grunnvirkið.

- 10) Til að tryggja skilvirkan netaðgang án mismununar er rétt að flutnings- og dreifikerfi séu starfrækt af aðilum, sem eru aðskildir að lögum, ef lóðrétt samþætt fyrirtæki eru til staðar. Framkvæmdastjórnin skal meta ráðstafanir með sambærileg áhrif sem aðildarríkin þróa til að ná fram markmiði þessarar kröfu og, eftir því sem við á, leggja fram tillögum um að breyta þessari tilskipun.

Einnig er rétt að flutnings- og dreifikerfisstjórar hafi virkan ákvörðunarrétt með tilliti til eigna sem nauðsynlegar eru til að viðhalda netum og reka þau og þróa þegar eignirnar, sem um ræðir, eru í eigu eða eru reknar af lóðrétt samþættum fyrirtækjum.

Hins vegar er mikilvægt að greina á milli slíks lagalegs aðskilnaðar og sundurgreiningar á eignarhaldi. Lagalegur aðskilnaður felur ekki heldur í sér breytingu á eignarhaldi eigna og ekkert kemur í veg fyrir að svipuð eða eins starfsskilyrði gildi í öllu lóðrétt samþætta fyrirtækinu. Hins vegar skal tryggja ákvörðunartökufæri án mismununar með skipulagsráðstöfunum er varða sjálfstæði þeirra sem bera ábyrgð á ákvörðunartöku.

- 11) Til að komast hjá því að leggja of mikla fjárhagslega og stjórnsýslulega byrði á lítil dreifingar fyrirtæki skulu aðildarríkin geta, ef nauðsynlegt er, veitt slíkum fyrirtækjum undanþágu frá lagalegum kröfum um sundurgreinda dreifingu.
- 12) Til að auðvelda gasfyrirtæki, sem hefur staðfestu í aðildarríki, gerð samninga vegna afhendingar á gasi til óbundinna viðskiptavina í öðru aðildarríki skulu aðildarríki og, eftir því sem við, á innlend eftirlitsyfirvöld vinna að einsleitari skilyrðum og að viðskiptavinir teljist vera óbundnir með sama hætti fyrir allan innri markaðinn.
- 13) Það að skilvirkt eftirlit sé til staðar, sem eitt innlent eftirlitsyfirvald eða fleiri framkvæma, er mikilvægur þáttur í að tryggja aðgang að netinu án mismununar. Aðildarríkin skulu tilgreina hlutverk, valdsvið og stjórnsýsluheimildir eftirlitsyfirvaldanna. Mikilvægt er að eftirlitsyfirvöld í öllum aðildarríkjum hafi sama

lágmarksvaldsviðið. Þessi yfirvöld skulu vera bær til að ákveða eða samþykkja gjaldskrár, eða a.m.k. aðferðafræðina sem býr að baki útreikningum á gjaldskrár fyrir flutning og dreifingu og gjaldskrár fyrir aðgang að aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas. Til að forðast óvissu og kostnaðarsöm og tímafrek deilumál skulu þessar gjaldskrár birtar áður en þær taka gildi.

- 14) Framkvæmdastjórnin hefur gefið til kynna fyrirætlan sína um að koma á fót evrópskum hópi eftirlitsaðila með rafmagni og gasi sem myndi skapa hentugt ráðgjafar-fyrirkomulag til að hvetja til samvinnu og samræmingar innlendra eftirlitsyfirvalda í því skyni að stuðla að þróun innri markaðarins á sviði raforku og gass og til að stuðla að samræmdri beitingu í öllum aðildarríkjum á ákvæðunum, sem sett eru í þessari tilskipun og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/54/EB frá 26. júní 2003 um sameiginlegar reglur um innri markaðinn fyrir raforku ⁽¹⁾ og í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1228/2003 frá 26. júní 2003 um skilyrði fyrir aðgangi að neti fyrir raforkuviðskipti yfir landamæri ⁽²⁾.
- 15) Til að tryggja öllum markaðsaðilum greiðan markaðsaðgang, að meðtöldum nýjum orkusölum, er þörf á jöfnunarfyrikomulagi sem er kostnaðarþengt og án mismununar. Um leið og seljanleiki á gasmarkaðinum er nægilegur ætti þetta að nást með því að koma á gagnsæju, markaðstengdu fyrirkomulagi við afhendingu og kaup á gasi sem nauðsynlegt er innan rammans um jöfnunarkröfur. Ef markaður, þar sem seljanleiki ríkir, er ekki fyrir hendi ættu innlend eftirlitsyfirvöld að gegna virku hlutverki til að tryggja að gjaldskrár til jöfnunar séu kostnaðartengdar og án mismununar. Á sama tíma skal veita videigandi hvatningu til að jafna innmötun (input) og úttekt (off-take) gass og til að stofna kerfinu ekki í hættu.
- 16) Innlend eftirlitsyfirvöld skulu geta ákveðið eða samþykkt gjaldskrár eða aðferðafræðina, sem býr að baki útreikningum á gjaldskrár, á grundvelli tillögu kerfisstjóra flutningskerfis, dreifikerfis eða kerfis fyrir fljótandi jarðgas eða á grundvelli tillögu sem þessir kerfisstjórar og notendur kerfisins urðu ásáttir um. Þegar þau sinna þessum verkefnum skulu innlend eftirlitsyfirvöld tryggja að gjaldskrár vegna flutnings og dreifingar séu án mismununar og kostnaðartengdar og skulu taka tillit til langtíma frávikskostnaðar við net sem komist er hjá með stjórnun eftirspurnar.
- 17) Allur iðnaður og verslun, þ.m.t. lítil og meðalstór fyrirtæki, og allir ríkisborgarar í Bandalaginu skulu njóta ávinnings, sem innri markaðurinn leiðir af sér, eins fljótt og auðið er af ástæðum er varða sanngirni, samkeppni og óbeint til að skapa atvinnu sem leiðir af aukinni skilvirkni sem fyrirtækin njóta.

⁽¹⁾ Stjótt. ESB L 176, 15.7.2003, bls. 37.

⁽²⁾ Stjótt. ESB L 176, 15.7.2003, bls. 1.

- 18) Viðskiptavinir skulu hafa frjálst val um birgi sem afhendir þeim gas. Engu að síður skal notast við áfangaskipta aðferð við að koma að fullu á innri markaði fyrir gas, sem er tengd tilteknum tímamörkum, til að gera iðnaðinum kleift að aðlagast og tryggja að viðeigandi ráðstafanir og kerfi séu til staðar til að verja hagsmuni viðskiptavina og tryggja að þeir hafi raunverulegt og skilvirkt val um birgi.
- 19) Opnun markaðarins smám saman, þar til hann er að fullu opinn, ætti, eins fljótt og auðið er, að fjarlægja mun á milli aðildarríkjanna. Tryggja skal gagnsæi og áreiðanleika í framkvæmd þessarar tilskipunar.
- 20) Í tilskipun 98/30/EB er kveðið á um að aðgangur að geymslu verði hluti gaskerfisins. Í ljósi fenginnar reynslu af því að koma á innri markaðinum skal grípa til viðbótarráðstafana til að skýra ákvæðin um aðgang að geymslu og stöðþjónustu.
- 21) Geymsluaðstaða er grundvallarúræði, m.a. til að uppfylla skyldur um opinbera þjónustu, s.s. að tryggja afhendingaröryggi. Þetta skal ekki leiða til röskunar á samkeppni eða mismununar á aðgangi að geymslum.
- 22) Grípa skal til frekari ráðstafana til að tryggja að gjaldskrár séu gagnsæjar og án mismununar að því er varðar aðgang að flutningi þessarar gjaldskrár skulu gilda um alla notendur án mismununar. Ef geymsluaðstaða, leiðslurými eða stöðþjónusta er starfrækt á markaði, þar sem nægileg samkeppni ríkir, er hægt að leyfa aðgang á grundvelli markaðsaðferða sem eru gagnsæjar og án mismununar
- 23) Til að tryggja afhendingaröryggi skal fylgjast með jafnvæginu milli framboðs og eftirspurnar í einstökum aðildarríkjum og eftirlitinu skal fylgt eftir með skýrslu um stöðuna innan Bandalagsins að teknu tilliti til flutningsgetu samtengileiðslna milli svæða. Slíkt eftirlit skal fara fram nægilega snemma til að gera kleift að gripið sé til viðeigandi ráðstafana ef afhendingaröryggi er stefnt í hættu. Smíði og viðhald á nauðsynlegu netgrunnvirki, þ.m.t. flutningsgeta samtengileiðslna, skal stuðla að því að tryggja stöðugt framboð gass.
- 24) Aðildarríkjunum ber að tryggja, að teknu tilliti til gæðakrafna, að lífgasi og gasi úr lífmassa eða öðrum tegundum af gasi sé veittur aðgangur án mismununar að gaskerfinu, að því tilskildu að slíkur aðgangur sé til frambúðar í samræmi við viðkomandi tæknilegar reglur og öryggisstaðla. Þessar reglur og staðlar skulu tryggja að tæknilega mögulegt og öruggt sé að dæla þessum gastegundum inn í jarðgaskerfið og flytja þær um það og þær skulu einnig fjalla um efnafraðilega eiginleika slíkra gastegunda.
- 25) Langtímasamningar halda áfram að vera mikilvægur hluti af afhendingu gass til aðildarríkjanna og þeim skal viðhaldið sem möguleika fyrir gasafhendingarfyrirtæki, svo fremi sem þeir grafi ekki undan markmiðum þessarar tilskipunar og séu í samræmi við sáttmálann, þ.m.t. samkeppnisreglur. Því er mikilvægt að taka tillit til þeirra þegar verið er að skipuleggja afhendingar- og flutningsgetu gasfyrirtækja.
- 26) Til að tryggja að háu stigi opinberrar þjónustu sé viðhaldið í Bandalaginu skal tilkynna framkvæmdastjórninni reglulega um allar ráðstafanir, sem aðildarríkin grípa til, til að ná settum markmiðum þessarar tilskipunar. Framkvæmdastjórnin skal birta reglulega skýrslu þar sem greindar eru ráðstafanir, sem gripið er til, á innlendum vettvangi til að ná settum markmiðum um opinbera þjónustu og bera saman skilvirkni þeirra með það í huga að koma með tilmæli, að því er varðar ráðstafanirnar sem grípa skal til á innlendum vettvangi, til að koma á opinberri þjónustu á háu stigi.
- Aðildarríkin skulu tryggja að þegar viðskiptavinir eru tengdir við gaskerfið séu þeir upplýstir um rétt sinn til að fá afhent jarðgas af tilteknum gæðum á sanngjörnu verði. Ráðstafanir, sem aðildarríkin gera til að vernda kaupendur, geta verið mismunandi eftir því hvort um heimili eða lítill og meðalstór fyrirtæki er að ræða.
- 27) Grundvallarkrafa þessarar tilskipunar er að uppfylla kröfur um opinbera þjónustu og mikilvægt er að sameiginlegir lágmarksstaðlar, sem öll aðildarríkin uppfylla, séu tilgreindir í þessari tilskipun sem taka tillit til markmiðanna um neytendavernd, afhendingaröryggi, umhverfisvernd og sambærilegt samkeppnisstig í öllum aðildarríkjunum. Mikilvægt er að hægt sé að túlka kröfurnar um opinbera þjónustu á innlendum grundvelli að teknu tilliti til innlendra kringumstæðna og með því skilyrði að lög Bandalagsins séu virt.
- 28) Ráðstafanir, sem aðildarríkin hrinda í framkvæmd til að ná settum markmiðum um félagslega og efnahagslega samheldni, geta einkum falið í sér efnahagslega þar sem notuð eru, eftir því sem við á, öll innlend tæki og tæki í Bandalaginu. Þessi tæki geta m.a. verið kerfi um skaðabótaábyrgð til að tryggja nauðsynlega fjárfestingu.
- 29) Að því marki sem ráðstafanirnar, sem aðildarríki grípa til til að uppfylla skyldur um opinbera þjónustu, fela í sér ríkisaðstoð, skv. 1. mgr. 87. gr. sáttmálans, ber skylda til að tilkynna framkvæmdastjórninni um hana skv. 3. mgr. 88. gr. sáttmálans.

30) Þar sem aðildarríkin geta ekki fyllilega náð markmiði fyrirhugaðra aðgerða, þ.e. að skapa innri markað fyrir gas sem starfræktur er að fullu og þar sem samkeppni ríkir, og þar eð því markmiði verður, af þeim sökum, betur náð á vettvangi Bandalagsins, vegna þess hve aðgerðirnar eru umfangsmiklar og hafa mikil áhrif, er Bandalaginu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við dreifræðisregluna eins og fram kemur í 5. gr. sáttmálans. Í samræmi við meðalhófsregluna, sem sett er fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari tilskipun til að ná megi því markmiði.

31) Í ljósi fenginnar reynslu af beitingu tilskipunar ráðsins 91/296/EBE frá 31. maí 1991 varðandi gegnumflutning á jarðgasi um flutningskerfi⁽¹⁾, skal grípa til ráðstafana til að tryggja einsleit aðgangskerfi án mismununar vegna flutnings, þ.m.t. gasflæði milli aðildarríkja yfir landamæri. Til að tryggja einsleita meðferð á aðgangi að gasnetum, einnig að því er varðar gegnumflutning, skal fella þá tilskipun úr gildi, án þess að það hafi áhrif á samninga sem voru gerðir samkvæmt fyrrnefndri tilskipun. Niðurfelling tilskipunar 91/296/EBE skal ekki koma í veg fyrir að langtímasamningar séu gerðir í framtíðinni.

32) Sökum þess hversu umfangsmiklar breytingarnar, sem gerðar eru á tilskipun 98/30/EB, eru er æskilegt, til glöggvunar og hagræðingar, að lagfæra viðkomandi ákvæði.

33) Í þessari tilskipun eru grundvallarréttindi virt og meginreglum fylgt, einkum þeim sem eru viðurkenndar í sáttmála Evrópusambandsins um grundvallarréttindi.

34) Samþykking skal nauðsynlegar ráðstafanir til framkvæmdar þessari tilskipun í samræmi við ákvörðun ráðsins 1999/468/EB frá 28. júní 1999 um reglur um meðferð framkvæmdavalds sem framkvæmdastjórninni er falið⁽²⁾.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

I. KAFLI

GILDISSVIÐ OG SKILGREININGAR

I. gr.

Gildissvið

1. Í þessari tilskipun eru settar sameiginlegar reglur um flutning, dreifingu, afhendingu og geymslu jarðgass. Settar eru reglur um skipulagningu og starfsemi á sviði jarðgass,

⁽¹⁾ Stjtuð. EB L 147, 12.6.1991, bls. 37. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun framkvæmdastjórnarinnar 95/49/EB (Stjtuð. EB L 233, 30.9.1995, bls. 86).

⁽²⁾ Stjtuð. EB L 184, 17.7.1999, bls. 23.

markaðsaðgang, viðmiðanir og málsmeðferð við veitingu leyfa fyrir flutningi, dreifingu, afhendingu og geymslu jarðgass og rekstur kerfa.

2. Reglurnar, sem eru settar með þessari tilskipun að því er varðar jarðgass, þ.m.t. fljótandi jarðgass, skulu einnig gilda um líffgas og gas úr lífmassa eða aðrar tegundir gass, svo fremi að það sé tæknilega mögulegt og öruggt að dæla þessum gösum inn í jarðgaskerfið og flytja þau í gegnum það.

2. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. „jarðgasfyrirtæki“: einstaklingur eða lögpersóna sem starfar á a.m.k einu eftirtalinna sviða: framleiðslu, flutningi, dreifingu, afhendingu, kaupum á eða geymslu jarðgass, m.a. fljótandi jarðgass, og er ábyrgur fyrir verkefnum sem lúta að viðskiptum, tækni og/eða viðhaldi, sem aftur tengjast fyrrnefndum störfum, en er ekki kaupandi,

2. „leiðslukerfi fyrir óunnið jarðgas“: leiðslur eða leiðslukerfi sem eru starfrækt og/eða lögð sem hluti af olíu- eða gasframleiðsluframkvæmd eða eru notuð til þess að miðla jarðgasi frá einni eða fleiri slíkum starfstöðvum til vinnslustöðvar eða birgðastöðvar eða endastöðvar við strönd,

3. „flutningur“: flutningur jarðgass um annars konar háþrýstleiðslukerfi en leiðslukerfi fyrir óunnið jarðgas í þeim tilgangi að afgreidda það til viðskiptavina, að undanskilinni afhendingu,

4. „flutningskerfisstjóri“: einstaklingur eða lögaðili sem starfar á sviði flutnings og ber ábyrgð á rekstri, viðhaldi og, ef með þarf, þróun flutningskerfis á tilteknu svæði og, eftir því sem við á, samtenglum þess við önnur kerfi svo og ábyrgð á að tryggja getu kerfisins til lengri tíma til að uppfylla eðlilegar kröfur um flutning á gasi,

5. „dreifing“: flutningur jarðgass um leiðslukerfi innan sveitarfélaga eða héraða í þeim tilgangi að afgreidda það til viðskiptavina, en hún tekur ekki til afhendingar,

6. „dreifikerfisstjóri“: einstaklingur eða lögaðili sem starfar á sviði dreifingar og ber ábyrgð á rekstri, viðhaldi og, ef með þarf, þróun dreifikerfis á tilteknu svæði og, eftir því sem við á, samtenglum þess við önnur kerfi svo og ábyrgð á að tryggja getu kerfisins til lengri tíma til að uppfylla eðlilegar kröfur um dreifingu á gasi,

7. „afhending“: sala, þ.m.t. endursala á jarðgasi, þ.m.t. fljótandi jarðgas, til viðskiptavina, saman innlend flutningskerfi þessara aðildarríkja,
8. „afhendingarfyrirtæki“: einstaklingur eða lögaðili sem annast afhendingu, 18. „bein leiðsla“: jarðgasleiðsla sem er til viðbótar samtengda kerfinu,
9. „geymsluaðstaða“: aðstaða til þess að geyma jarðgas, sem er í eigu jarðgasfyrirtækis eða er starfrækt af slíku fyrirtæki, að meðtöldri aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas, sem er notað til geymslu, en að þeim hluta undanskildum, sem er notaður til framleiðslu, og að undanskilinni aðstöðu sem eingöngu er ætluð flutningskerfisstjórum til að sinna starfsemi sinni, 19. „samþætt jarðgasfyrirtæki“: lóðrétt eða lárétt samþætt fyrirtæki,
10. „geymslukerfisstjóri“: einstaklingur eða lögaðili sem annast geymslu og ber ábyrgð á því að reka geymsluaðstöðu, 20. „lóðrétt samþætt fyrirtæki“: jarðgasfyrirtæki eða hópur fyrirtækja með gagnkvæm tengsl sem skilgreind eru í 3. mgr. 3. gr. í reglugerð ráðsins (EBE) nr. 4064/89 frá 21. desember 1989 um eftirlit með samfylkingum fyrirtækja () og ef hlutaðeigandi fyrirtæki/fyrirtækjahópur starfar a.m.k. á einu eftirfarandi sviða flutnings eða dreifingar, fljótandi jarðgass eða geymslu og a.m.k. annaðhvort á einu sviði framleiðslu eða afhendingar jarðgass,
11. „aðstaða fyrir fljótandi jarðgas“: birgðastöð þar sem jarðgasi er breytt í vökva eða þar sem innflutningur, afferming, geymsla og endurgösun fljótandi jarðgass fer fram og skal hún einnig ná til stoðþjónustu og bráðabirgðageymslu fyrir endurgösunarferlið og síðari afhendingu í flutningskerfið, en ekki til hluta birgðastöðva fyrir fljótandi jarðgas sem eru notaðar til geymslu, 21. „lárétt samþætt fyrirtæki“: fyrirtæki sem starfar á a.m.k. einu eftirtalinna sviða: framleiðslu, flutningi, dreifingu, afhendingu eða geymslu jarðgass og stundar aðra starfsemi sem ekki tengist gasi,
12. „kerfisstjóri fyrir fljótandi jarðgas“: einstaklingur eða lögaðili sem sér um að breyta jarðgasi í vökva eða innflutning, affermingu og endurgösun fljótandi jarðgass og ber ábyrgð á rekstri aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas, 22. „tengd fyrirtæki“: eignatengd fyrirtæki í skilningi 41. gr. sjöundu tilskipunar ráðsins 83/349/EBE frá 13. júní 1983 sem byggð er á g-lið 2. gr. 44. gr. (*) sáttmálans um samstæðureikninga (²), og/eða hlutdeildarfyrirtæki, í skilningi 1. mgr. 33. gr. og/eða fyrirtæki í eigu sömu hluthafa,
13. „kerfi“: öll flutningskerfi, dreifikerfi, aðstaða fyrir fljótandi jarðgas og/eða geymsluaðstaða, sem jarðgasfyrirtæki á og/eða starfrækir, þ.m.t. leiðslurými og aðstaða þess og tengdra fyrirtækja, þar sem veitt er nauðsynleg viðbótarþjónusta til þess að veita aðgang að flutningi, dreifingu og fljótandi jarðgasi, 23. „kerfisnotendur“: einstaklingur eða lögaðili sem afhendir jarðgas eða fær jarðgas afhent gegnum kerfið,
14. „stoðþjónusta“: öll þjónusta sem er nauðsynleg vegna aðgangs að og reksturs flutnings- og/eða dreifineta og/eða aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas og/eða geymsluaðstöðu, þ.m.t. álagsjöfnun og blöndun, en að undanskilinni aðstöðu sem eingöngu er ætluð flutningskerfisstjórum fyrir starfsemi þeirra, 24. „viðskiptavinir“: heildsalar og kaupendur jarðgass og jarðgasfyrirtæki sem kaupa jarðgas,
15. „leiðslurými“: geymsla á gasi með þjöppun í gasflutnings- og dreifikerfum, að undanskilinni aðstöðu sem eingöngu er ætluð flutningskerfisstjórum fyrir starfsemi þeirra, 25. „viðskiptavinir sem kaupa til heimilisnota“: viðskiptavinir sem kaupa jarðgas til eigin heimilisnota,
16. „samtengt kerfi“: fjöldi kerfa sem eru tengd innbyrðis, 26. „viðskiptavinir sem kaupa ekki til heimilisnota“: viðskiptavinir sem kaupa jarðgas sem er ekki til þeirra eigin heimilisnota,
17. „samtengill“: flutningsleiðsla sem fer yfir eða liggur á landamærum aðildarríkja í þeim eina tilgangi að tengja 27. „kaupendur“: viðskiptavinir sem kaupa jarðgas til eigin nota,
28. „óbundnir viðskiptavinir“: viðskiptavinir sem mega kaupa gas af birgi að eigin valin í skilningi 23. gr. þessarar tilskipunar,

(*) Titli tilskipunar 83/349/EBE hefur verið breytt til að taka tillit til númerabreytinga á greinum í stofnsáttmála Evrópubandalagsins í samræmi við 12. gr. Amsterdam-sáttmálans, en upphaflega tilvísunin var í g-lið 3. mgr. 54. gr.

(¹) Stjótd. EB L 395, 30.12.1989, bls. 1. Reglugerðinni var síðast breytt með reglugerð (EB) nr. 1310/97 (Stjótd. EB L 180, 9.7.1997, bls. 1).

(²) Stjótd. EB L 193, 18.7.1983, bls. 1. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2001/65/EB (Stjótd. EB L 283, 27.10.2001, bls. 28).

29. „heildsalar“: einstaklingar eða lögaðilar, aðrir en kerfisstjórar flutningskerfa og dreifikerfa sem kaupa jarðgas til endursölu innan eða utan kerfisins sem þeir starfa í,
30. „gerð langtímaáætlana“: áætlanir jarðgasfyrirtækja um afhendingu og flutningsgetu til langs tíma með það fyrir augum að mæta þörfum kerfisins fyrir jarðgas, auka fjölbreytni linda og tryggja framboð til viðskiptavina,
31. „nývaxtarmarkaður“: aðildarríki þar sem fyrsta vöruafhending samkvæmt fyrsta jarðgaskaupasamningi til langs tíma fór fram fyrir tíu árum eða síðar,
32. „öryggi“: bæði öryggi með tilliti til afhendingar jarðgass og tæknilegt öryggi,
33. „nýtt grunnvirki“: grunnvirki sem ekki er tilbúið á gildistökudegi þessarar reglugerðar.

II. KAFLI

ALMENNAR REGLUR UM SKIPULAGNINGU ATVINNUGREINARINNAR

3. gr.

Skyldur um opinbera þjónustu og neytendavernd

1. Aðildarríkjunum ber að tryggja, á grunni skipulags stofnana sinna og með viðeigandi tilliti til dreifræðisreglunnar, að jarðgasfyrirtæki séu rekin í samræmi við meginreglur þessarar tilskipunar, með fyrirvara um 2. mgr., til að koma á samkeppnismarkaði fyrir jarðgas, og að fyrrnefndum fyrirtækjum sé ekki mismunað að því er varðar réttindi eða skyldur.

2. Aðildarríkjunum er heimilt, að teknu fullu tilliti til viðeigandi ákvæða sáttmálans, einkum 86. gr., að skylda fyrirtæki sem starfa á sviði jarðgass að sinna opinberri þjónustu, í þágu almennra efnahagslegra hagsmuna, sem getur varðað öryggi, þ.m.t. afhendingaröryggi, reglufesta, gæði og verð afhendingar og umhverfisvernd, þ.m.t. orkunýtni og loftslagsvernd. Slíkar skyldur skulu vera vel skilgreindar, gagnsæjar, án mismununar, sannprófanlegar og tryggja jafnan aðgang gasfyrirtækja í Evrópusambandinu að innlendum neytendum. Í tengslum við afhendingaröryggi, stjórnun með tilliti til orkunýtni/efstirspurnar og að uppfylla umhverfis- markmið, eins og um getur í þessari málsgrein, er aðildarríkjunum heimilt að gera langtímaáætlanir um leið og gert er ráð fyrir að þriðju aðilar kunnir að leita eftir aðgangi að kerfinu.

3. Aðildarríkin skulu grípa til viðeigandi ráðstafana til að vernda kaupendur og til að tryggja öfluga neytendavernd og skulu einkum tryggja að fyrir hendi séu fullnægjandi verndarráðstafanir til að vernda vanmegna viðskiptavini, þ.m.t. viðeigandi ráðstafanir til að hjálpa þeim til að komast hjá aftengingu. Í þessu tilliti er þeim heimilt að grípa til ráðstafana til að vernda viðskiptavini á afskekktum svæðum sem tengdir eru við gaskerfið. Aðildarríkjunum er heimilt að tilnefna skyldubirgi fyrir viðskiptavini sem eru tengdir við gasnetið. Þau skulu tryggja öfluga neytendavernd, einkum með tilliti til gagnsæis, að því er varðar almenna samningsskilmála og skilyrði, almennar upplýsingar og tilhögun á lausn deilumála. Aðildarríkin skulu tryggja að óbundnir viðskiptavinir geti í raun skipt um birgi. A.m.k. að því er varðar viðskiptavini sem kaupa til heimilisnota, skulu þessar ráðstafanir einnig fela í sér þær sem settar eru fram í viðauka A.

4. Aðildarríkin skulu hrinda viðeigandi ráðstöfunum í framkvæmd til að ná settum markmiðum um félagslega og efnahagslega samheldni, umhverfisvernd, sem geta falið í sér úrræði til að berjast gegn loftlagsbreytingum og um afhendingaröryggi. Slíkar ráðstafanir geta einkum falið í sér efnahagshvata þar sem notuð eru, eftir því sem við á, öll tæki, sem fyrir hendi eru, innlend og í Bandalaginu til viðhalds og smíði á nauðsynlegu netgrunnvirki, þ.m.t. flutningsgeta samtengileiðslna.

5. Aðildarríkjunum er heimilt að ákveða að beita ekki ákvæðum 4. gr. með tilliti til dreifingar að svo miklu leyti sem beiting þessara ákvæða myndi hindra, að lögum eða í reynd, að jarðgasfyrirtækin gætu sinnt þeim skyldum sem þeim ber í þágu almennra efnahagslegra hagsmuna og svo framarlega sem það kæmi ekki niður á þróun viðskipta þannig að það gengi þvert á hagsmuni Bandalagsins Samkvæmt þessari tilskipun og 86. gr. sáttmálans liggja hagsmunir Bandalagsins m.a. í samkeppni með tilliti til óbundinna viðskiptavina.

6. Þegar aðildarríkin hrinda þessari tilskipun í framkvæmd skulu þau tilkynna framkvæmdastjórninni um allar ráðstafanir, sem samþykktar eru til að uppfylla skyldur um opinbera þjónustu, þ.m.t. neytenda- og umhverfisvernd og hugsanleg áhrif þeirra á innlenda og alþjóðlega samkeppni hvort sem slíkar ráðstafanir krefjast undanþágu frá þessari tilskipun eða ekki. Þau skulu tilkynna framkvæmdastjórninni á tveggja ára fresti eftir það um allar breytingar á slíkum ráðstöfunum, hvort sem þær krefjast undanþágu frá þessari tilskipun eða ekki.

4. gr.

Málsmeðferð við leyfisveitingu

1. Ef um það er að ræða að leyfi (t.d. nytjaleyfi, heimild, sérleyfi, samþykki eða viðurkenningu) þurfi til þess að reisa eða starfrækja virki fyrir jarðgas skulu aðildarríkin eða lögbær yfirlýðing, sem þau tilnefna, veita leyfi til þess að reisa og/eða

starfrækja slík virki, leiðslur og tilheyrandi tækjabúnað á yfirráðasvæði sínu í samræmi við 2. til 4. mgr. Aðildarríkin eða lögbær yfirvöld, sem þau tilnefna, geta einnig veitt heimild, á sama grundvelli, til afhendingar jarðgass og til heildsala.

2. Stjóðjist aðildarríkin við fyrirkomulag leyfisveitinga skulu þau mæla fyrir um markmið og viðmiðanir án mismununar sem fyrirtæki, sem sækir um leyfi til þess að reisa og/eða starfrækja jarðgasvirki eða sækir um leyfi til þess að afhenda jarðgas, skal uppfylla. Birta skal opinberlega viðmiðanir án mismununar og aðferðir við leyfisveitingar.

3. Aðildarríkin skulu tryggja að ástæður fyrir synjun um leyfi séu hlutlægar og án mismununar og að umsækjanda sé tilkynnt um þær. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um ástæður slíkrar synjunar til upplýsingar. Aðildarríkin skulu samþykkja málsmeðferð sem gerir hlutaðeigandi umsækjanda kleift að áfrýja slíkri synjun.

4. Aðildarríkjunum er heimilt, með tilliti til þróunar svæða, þangað sem gasi hefur nýlega verið veitt, og skilvirks rekstrar almennt og með fyrirvara um ákvæði 24. gr., að synja um frekari leyfi til þess að reisa og starfrækja dreifikerfi á tilteknu svæði hafi slík dreifikerfi þegar verið reist eða fyrir liggja áætlanir um slíkt á því svæði og að því gefnu að sú aðstaða, sem fyrir er eða er fyrirhuguð, sé ekki fullnýtt.

5. gr.

Eftirlit með afhendingaröryggi

Aðildarríkin skulu tryggja eftirlit með málefnum er varða afhendingaröryggi. Ef aðildarríki telja það rétt geta þau falið eftirlitsyfirköndunum, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., þetta verkefni. Þetta eftirlit skal einkum taka til jafnvægis milli framboðs og eftirspurnar á innlenda markaðnum, þess hversu mikil væntanleg framtíðareftirspurnin og fyrirbyggjandi birgðir eru, fyrirhugaðrar viðbótarframleiðslugetu, sem er verið að skipuleggja eða er í smíðum, og gæða og viðhaldsstígs neta, sem og ráðstafana til að anna eftirspurn á álagstoppum og bregðast við skorti hjá einum eða fleiri birgjum. Lögbær yfirvöld skulu, eigi síðar en 31. júlí á hverju ári, birta skýrslu þar sem gerð er grein fyrir niðurstöðum eftirlits með þessum atriðum, sem og öllum ráðstöfunum sem gripið er til eða fyrirhugaðar eru, til að fjalla um þau og þau skulu senda framkvæmdastjórninni þessa skýrslu þegar í stað.

6. gr.

Tæknilegar reglur

Aðildarríkin skulu tryggja að tæknilegar öryggisviðmiðanir séu skilgreindar og að þróaðar séu og birtar tæknireglur um lágmarkskröfur um tæknihönnun og rekstur vegna tengingar virkja fyrir fljótandi jarðgas, geymsluaðstöðu, annarra

flutningsneta eða dreifikerfa og beinna lína við kerfið. Þessar tæknireglur skulu tryggja rekstrarsamhæfi kerfa og vera hlutlægar og án mismununar. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um þær í samræmi við 8. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 98/34/EB frá 22. júní 1998 sem setur reglur um tilhögun upplýsingaskipta á sviði tæknistaðla og reglugerða sem og reglna um þjónustu í upplýsingasamfélaginu⁽¹⁾.

III. KAFLI

FLUTNINGUR, GEYMSLA OG FLJÓTANDI JARÐGAS

7. gr.

Tilnefning kerfisstjóra

Aðildarríkin skulu tilnefna eða krefjast þess að jarðgasfyrirtæki, sem eiga flutnings- eða geymsluaðstöðu eða aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas, tilnefni, í tiltekinn tíma sem aðildarríkin ákveða, með tilliti til skilvirkni og efnahagslegs jafnvægis, einn eða fleiri kerfisstjóra. Aðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að kerfisstjórar flutnings- og geymslukerfa og kerfa fyrir fljótandi jarðgas fari að ákvæðum 8. til 10. gr.

8. gr.

Verkefni kerfisstjóra

1. Allir kerfisstjórar flutningskerfa, geymslukerfa og/eða kerfa fyrir fljótandi jarðgas skulu:

- reka, viðhalda og þróa, við skilyrði sem eru hagkvæm í efnahagslegu tilliti, traust, áreiðanleg og skilvirk flutningskerfi, geymsluaðstöðu og/eða aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas, þar sem tilhlýðilegt tillit er tekið til umhverfisins,
- ekki mismuna kerfisnotendum eða flokkum kerfisnotenda, einkum í því skyni að draga taum fyrirtækja sem eru í eignatengslum við þá,
- veita öðrum flutningskerfisstjórum, öðrum kerfisstjórum geymslukerfa, öðrum kerfisstjórum kerfa fyrir fljótandi jarðgas og/eða öðrum dreifikerfisstjórum fullnægjandi upplýsingar til þess að tryggt sé að flutningur geti farið fram og geymsla verið með þeim hætti sem er í samræmi við öruggan og skilvirkan rekstur samtengda kerfisins,
- veita kerfisnotendum upplýsingarnar, sem þeir þurfa, til að fá fullnægjandi aðgang að kerfinu.

2. Reglurnar, sem flutningskerfisstjórar samþykkja til að skapa jafnvægi á gasflutningskerfinu, skulu vera hlutlægar, gagnsæjar og án mismununar, þ.m.t. reglur um gjaldtöku af kerfisnotendum á netum þeirra vegna ójafnvægis í orkuflutningum. Ákvarða skal og birta skilmála og skilyrði, þ.m.t. reglur og gjaldskrár sem gilda um veitingu flutningskerfisstjóra

(1) Stjótt. EB L 204, 21.7.1998, bls. 37. Tilskipuninni var breytt með tilskipun 98/48/EB (Stjótt. EB L 217, 5.8.1998, bls. 18).

á slíkri þjónustu, samkvæmt aðferðafræði sem samrýmist 2. mgr. 25. gr. og er án mismununar og kostnaðartengd.

3. Aðildarríkjunum er heimilt að krefjast þess að flutningskerfisstjórar uppfylli lágmarkskröfur, að því er varðar viðhald og þróun flutningskerfisins, þ.m.t. flutningsgeta samtengileiðslna.

4. Flutningskerfisstjórar skulu útvega orkuna, sem þeir nota til að gegna hlutverki sínu, í samræmi við aðferðir sem eru gagnsæjar, án mismununar og markaðstengdar.

9. gr.

Sundurgreining flutningskerfisstjóra

1. Ef flutningskerfisstjóri er hluti af lóðrétt samþætta fyrirtæki skal hann vera óháður annarri starfsemi, sem tengist ekki flutningskerfinu, a.m.k. að því er varðar lögákveðið rekstrarform, skipulag og ákvarðanatöku. Þessar reglur skulu ekki skapa skyldu um að aðskilja eignarhald eigna flutningskerfisins frá lóðrétt samþætta fyrirtækinu.

2. Til að tryggja sjálfstæði flutningskerfisstjórans, sem um getur í 1. mgr., skulu eftirfarandi lágmarksviðmiðanir gilda:

a) einstaklingum, sem bera ábyrgð á stjórnun flutningskerfisstjóra, er ekki heimilt að tilheyra fyrirtækjaskipulagi samþætta jarðgasfyrirtækisins sem ber, beint eða óbeint, ábyrgð á daglegum rekstri vegna framleiðslu, dreifingar og afhendingar jarðgass.

b) grípa skal til viðeigandi ráðstafana til að tryggja að tekið sé tillit til faglegra hagsmuna þeirra einstaklinga, sem bera ábyrgð á stjórnun flutningskerfisstjórans, með þeim hætti að tryggt sé að þeir geti starfað sjálfstætt,

c) flutningskerfisstjórinn skal hafa virkan ákvörðunarrétt, óháðan samþætta gasfyrirtækinu, með tilliti til eigna sem nauðsynlegar eru, til að reka, viðhalda eða þróa netið. Þetta skal ekki koma í veg fyrir að til staðar séu viðeigandi samræmingaraðferðir til að tryggja að staðinn sé vörður um rétt móðurfélagsins til að hafa efnahagslega og stjórnmunarlega yfirumsjón, með tilliti til tekna af eignum, í dótturfyrirtækjum, sem óbeint er haft eftirlit með í samræmi við 2. mgr. 25. gr. Þetta skal einkum gera móðurfélaginu kleift að samþykkja árlega fjárhagsáætlun, eða annan sambærilegan gerning, flutningskerfisstjóra, og að setja heildartakmarkanir á því hversu skuldbætt dótturfyrirtæki þess sé. Það skal hvorki veita

móðurfélaginu heimild til að gefa fyrirmæli um daglegan rekstur né að taka einstakar ákvarðanir varðandi lagningu eða endurnýjun flutningsleiðslna, sem fara ekki fram úr árlegu fjárhagsáætluninni, eða öðrum sambærilegum gerningi.

d) flutningskerfisstjóri skal koma á eftirlitsáætlun, þar sem settar eru fram ráðstafanir sem gripið er til, til að tryggja að mismunun sé útilokuð og að fylgst sé með viðunandi hætti með því að henni sé fylgt. Í áætluninni skulu settar fram sérstakar skyldur starfsmanna til að uppfylla þetta markmið. Einstaklingurinn eða aðillinn, sem ber ábyrgð á að fylgjast með eftirlitsáætluninni, skal senda eftirlitsyfirlitunum, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., ársskýrslu, þar sem settar eru fram ráðstafanirnar sem gripið er til, og birta hana.

10. gr.

Þagnarskylda flutningskerfisstjóra

1. Kerfisstjóri flutningskerfis, geymslakerfis og/eða kerfis fyrir fljótandi jarðgas skal, með fyrirvara um ákvæði 16. gr. eða aðra lagaskyldu þess efnis að afhenda upplýsingar, gæta trúnaðar um viðkvæmar viðskiptaupplýsingar sem hann aflar sér með starfsemi sinni og skal koma í veg fyrir að upplýsingar varðandi eigin starfsemi, sem geta falið í sér viðskiptalegan ávinning, séu birtar á þann hátt að það feli í sér mismunun.

2. Flutningskerfisstjórar, skulu ekki, í tengslum við sölu eða kaup tengdra fyrirtækja á jarðgasi, misnota viðkvæmar viðskiptaupplýsingar sem þau fá frá þriðju aðilum í tengslum við það að veita eða semja um aðgang að kerfinu.

IV. KAFLI

DREIFING OG AFHENDING

11. gr.

Tilnefning dreifikerfisstjóra

Aðildarríkin skulu tilnefna eða skulu krefjast þess að fyrirtæki, sem eiga eða bera ábyrgð á dreifikerfum, tilnefni, í tiltekinn tíma sem aðildarríkin ákveða með tilliti til skilvirkni og efnahagslegs jafnvægis, einn eða fleiri dreifikerfisstjóra og skulu tryggja að þeir kerfisstjórar starfi í samræmi við 12. til 14. gr.

12. gr.

beint eða óbeint, ábyrgð á daglegum rekstri vegna framleiðslu, flutnings og afhendingar jarðgass,

Verkefni dreifikerfisstjóra

1. Allir dreifikerfisstjórar skulu starfrækja, viðhalda og þróa, við skilyrði sem eru hagkvæm í efnahagslegu tilliti, traust, áreiðanlegt og skilvirkt kerfi þar sem tilhlýðilegt tillit er tekið til umhverfisins.

2. Dreifikerfisstjóri skal þó aldrei mismuna kerfisnotendum eða flokkum kerfisnotenda, einkum í því skyni að draga taum fyrirtækja sem eru í eignatengslum við hann.

3. Dreifikerfisstjórar skulu veita öðrum kerfisstjórum dreifikerfa og/eða flutningskerfa og/eða kerfisstjórum kerfa fyrir fljóttandi jarðgass og/eða kerfisstjórum geymslakerfa fullnægjandi upplýsingar til þess að tryggt sé að flutningur og geymsla jarðgass geti farið fram með þeim hætti sem er í samræmi við öruggan og skilvirkan rekstur samtengda kerfisins.

4. Dreifikerfisstjórar skulu veita kerfisnotendum upplýsingarnar sem þeir þurfa til að fá fullnægjandi aðgang að kerfinu.

5. Ef dreifikerfisstjórar bera ábyrgð á að skapa jafnvægi á gasdreifikerfinu skulu reglur, sem þeir samþykkja, vera hlutlægar, gagnsæjar og án mismununar, þ.m.t. reglur um gjaldtöku af kerfisnotendum vegna ójafnvægis í orkuflutningum. Ákvarða skal og birta skilmála og skilyrði, þ.m.t. reglur og gjaldskrár, sem gilda um veitingu kerfisstjóra á slíkri þjónustu, samkvæmt aðferðafræði sem samrýmist 2. mgr. 25. gr. og er án mismununar og kostnaðartengd.

13. gr.

Sundurgreining dreifikerfisstjóra

1. Ef dreifikerfisstjóri er hluti af lóðrétt samþættu fyrirtæki skal hann vera óháður annarri starfsemi, sem tengist ekki dreifikerfinu, a.m.k. að því er varðar lögakveðið rekstrarform, skipulag og ákvarðanatöku. Þessar reglur skulu ekki skapa skyldu um að aðskilja eignarhald á eignum dreifikerfisins frá lóðrétt samþætta fyrirtækinu.

2. Auk krafanna í 1. mgr. skal dreifikerfisstjóri ef hann er hluti af lóðrétt samþættu fyrirtæki vera óháður annarri starfsemi, sem tengist ekki dreifikerfinu, að því er varðar skipulag og ákvarðanatöku. Til að ná þessu fram skulu eftirfarandi lágmarksviðmiðanir gilda:

a) einstaklingum, sem bera ábyrgð á stjórnun dreifikerfisstjóra, er ekki heimilt að tilheyra fyrirtækjaskipulagi samþætta jarðgasfyrirtækisins sem ber,

b) grípa skal til viðeigandi ráðstafana til að tryggja að tekið sé tillit til faglegra hagsmuna þeirra einstaklinga, sem bera ábyrgð á stjórnun dreifikerfisstjóra, með þeim hætti að tryggt sé að þeir geti starfað sjálfstætt,

c) dreifikerfisstjóri skal hafa virkan ákvörðunarrétt, óháðan samþætta gasfyrirtækinu, með tilliti til eigna sem nauðsynlegar eru til að reka, viðhalda eða þróa netið. Þetta skal ekki koma í veg fyrir að til staðar séu viðeigandi samræmingaraðferðir til að tryggja að staðinn sé vörður um rétt móðurfélagsins til að hafa efnahagslega og stjórnanarlega yfirumsjón, með tilliti til tekna af eigna, í dótturfyrirtækjum, sem óbeint er haft eftirlit með í samræmi við 2. mgr. 25. gr. Þetta skal einkum gera móðurfélaginu kleift að samþykkja árlega fjárhagsáætlun, eða annan sambærilegan gerning, dreifikerfisstjóra og að setja heildartakmarkanir varðandi það hversu skuldsett dótturfyrirtæki þess sé. Það skal hvorki veita móðurfélaginu heimild til að gefa fyrirmæli um daglegan rekstur, né að taka einstakar ákvarðanir varðandi lagningu eða endurnýjun dreifileiðslna, sem fara ekki fram úr árlegu fjárhagsáætluninni, eða öðrum sambærilegum gerningi,

d) dreifikerfisstjóri skal koma á eftirlitsáætlun, þar sem settar eru fram ráðstafanir sem gripið er til, til að tryggja mismunur sé útilokuð og að fylgst sé með viðunandi hætti með því að henni sé fylgt. Í áætluninni skulu settar fram sérstakar skyldur starfsmanna til að uppfylla þetta markmið. Einstaklingurinn eða aðilinn, sem ber ábyrgð á að fylgjast með eftirlitsáætluninni, skal senda eftirlitsyfirlaldinu, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., ársskýrslu, þar sem settar eru fram ráðstafanirnar sem gripið er til, og birta hana.

Aðildarríkjnum er heimilt að ákveða að beita ekki 1. og 2. mgr. gagnvart samþættu jarðgasfyrirtækjum sem þjóna færri en 100 000 tengdum viðskiptavinum.

14. gr.

Þagnarskylda dreifikerfisstjóra

1. Sérhver dreifikerfisstjóri skal, með fyrirvara um ákvæði 16. gr. eða aðra lagaskyldu þess efnis að afhenda upplýsingar, gæta trúnaðar um viðkvæmar viðskiptaupplýsingar sem hann aflar sér með starfsemi sinni.

2. Dreifikerfisstjórar skulu ekki, í tengslum við sölu eða kaup tengdra fyrirtækja á jarðgasi, misnota viðkvæmar viðskiptaupplýsingar, sem þeir fá frá þriðju aðilum, í tengslum við það að veita eða semja um aðgang að kerfinu.

ber ábyrgð á að fylgjast með eftirlitsáætluninni, skal senda eftirlitsyfirvaldinu, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., ársskýrslu, þar sem settar eru fram ráðstafanirnar sem gripið er til, og birta hana.

15. gr.

V. KAFLI

Kerfisstjóri samsetts kerfis

SUNDURGREINING OG GAGNSÆI REIKNINGA

Reglurnar í 1. mgr. 9. gr. og 1. mgr. 13. gr. skulu ekki koma í veg fyrir að einn kerfisstjóri reki samsett kerfi fyrir flutning, fljótandi jarðgas, geymslu- og dreifingu, sem eru óháð annarri starfsemi sem ekki tengist rekstri flutningskerfis, kerfis fyrir fljótandi jarðgas, geymslukerfis og dreifikerfis, að því er varðar lögákveðið rekstrarform, skipulag og ákvarðanatöku og sem uppfyllir kröfum sem eru settar fram í a- til d-lið. Þessar reglur skulu ekki skapa skyldu um að aðskilja eignarhald á eignum samsetta kerfisins frá lóðrétt samþætta fyrirtækinu.

16. gr.

Réttur til aðgangs að reikningum

a) einstaklingum sem bera ábyrgð á stjórnun kerfisstjóra samsetta kerfisins er ekki heimilt að tilheyra fyrirtækjaskipulagi samþætta jarðgasfyrirtækisins sem ber, beint eða óbeint, ábyrgð á daglegum rekstri vegna framleiðslu og afhendingar jarðgass,

1. Aðildarríkin eða hvert það lögbæra yfirvald, sem þau tilnefna, auk eftirlitsyfirvaldanna, sem um getur í 1. mgr. 25. gr. og yfirvaldanna, sem sjá um lausn deilumála og um getur í 3. mgr. 20. gr., skulu, að því marki sem nauðsynlegt er til að starfrækja hlutverk þeirra, hafa aðgang að reikningum gasfyrirtækja, eins og segir í 17. gr.

b) grípa skal til viðeigandi ráðstafana til að tryggja að tekið sé tillit til faglegra hagsmuna einstaklinga, sem bera ábyrgð á stjórnun kerfisstjóra samsetta kerfisins, með þeim hætti að tryggt sé að þeir geti starfað sjálfstætt,

2. Aðildarríkin og öll lögbær yfirvöld, sem þau tilnefna, auk eftirlitsyfirvaldanna, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., og yfirvaldanna, sem sjá um lausn deilumála, skulu gæta trúnaðar um viðkvæmar viðskiptaupplýsingar. Aðildarríkjunum er heimilt að kveða á um birtingu slíkra upplýsinga ef slíkt er nauðsynlegt til þess að gera lögbærum yfirvöldum kleift að sinna störfum sínum.

c) kerfisstjóri samsetta kerfisins skal hafa virkan ákvörðunarrétt, óháðan samþætta gasfyrirtækinu, með tilliti til eigna sem nauðsynlegar eru til að reka, viðhalda eða þróa netið. Þetta skal ekki koma í veg fyrir að til staðar séu viðeigandi samræmingaraðferðir til að tryggja að staðinn sé vörður um rétt móðurfélagsins til að hafa efnahagslega og stjórnumarlega yfirumsjón með tilliti til tekna af eignum, í dótturfyrirtækjum, sem óbeint er haft eftirlit með í samræmi við 2. mgr. 25. gr. Þetta skal einkum gera móðurfélaginu kleift að samþykkja árlega fjárhagsáætlun, eða annan sambærilegan gæring, kerfisstjóra samsetts kerfis og að setja heildartakmarkanir á því hversu skuldsett dótturfyrirtæki þess sé. Það skal hvorki veita móðurfélaginu heimild til að gefa fyrirmæli um daglegan rekstur né að taka einstakar ákvarðanir varðandi lagningu eða endurnýjun flutnings- og dreifileiðslna, sem fara ekki fram úr árlegu fjárhagsáætluninni, eða öðrum sambærilegum gæringi,

17. gr.

Sundurgreining reikninga

1. Aðildarríkin gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að reikningar jarðgasfyrirtækja séu haldnir í samræmi við 2. til 5. mgr.

d) kerfisstjóri samsetts kerfis skal koma á eftirlitsáætlun, þar sem settar eru fram ráðstafanir sem gripið er til, til að tryggja að mismunun sé útilokuð og að fylgst sé með viðunandi hætti með því að henni sé fylgt. Í áætluninni skulu settar fram sérstakar skyldur starfsmanna til að uppfylla þetta markmið. Einstaklingurinn eða aðilinn, sem

Ef fyrirtæki nýta sér undanþágu frá þessum ákvæðum á grundvelli 2. og 4. mgr. 28. gr. skulu þau halda innra bókhald sitt í samræmi við þessa grein.

2. Jarðgasfyrirtæki, hvornig sem eignarhaldi þeirra og rekstrarformi að lögum er háttáð, skulu ganga frá ársreikningum sínum og leggja þá fram til endurskoðunar og

birta í samræmi við ákvæði landslaga um ársreikninga félaga með takmarkaða ábyrgð sem samþykkt eru á grundvelli tilskipunar ráðsins 78/660/EB frá 25. júlí 1978 sem byggist á g-lið 2. mgr. 44. gr. (*) sáttmálans um ársreikninga félaga af tiltekinni gerð⁽¹⁾. Fyrirtæki, sem er ekki skylt samkvæmt lögum að birta ársreikninga sína, skulu hafa afrit þeirra aðgengileg almenningi á aðalskrifstofu sinni.

3. Jarðgasfyrirtæki skulu halda í innra bókhaldi sínu aðskilda reikninga fyrir starfsemi sína, sem tengist flutningi, dreifingu, fljótandi jarðgasi og geymslu, eins og krafist væri af þeim ef aðskilin fyrirtæki sæju um fyrrnefnda starfsemi, í þeim tilgangi að forðast mismunun, vixlniðurgreiðslur og röskun á samkeppni. Þau skulu einnig halda reikninga sem hægt er að steypa saman fyrir aðra starfsemi sem tengist ekki flutningi, dreifingu, fljótandi jarðgasi og geymslu. Til 1. júlí 2007 skulu þau halda aðskilda reikninga vegna afhendingarstarfsemi að því er varðar óbundna viðskiptavinum og afhendingarstarfsemi að því er varðar viðskiptavinum sem eru bundnir Tekjur vegna eignarhalds á flutnings-/dreifineti skulu tilgreindar í reikningunum. Þau skulu halda samsteypta reikninga, eftir því sem við á, fyrir aðra starfsemi sem ekki tengist gasi. Innra bókhaldinu skal fylgja efnahagsreikningur og rekstrarreikningur fyrir hverja tegund starfsemi.

4. Með úttektinni, sem um getur í 2. mgr., skal einkum ganga úr skugga um að skyldan um að forðast mismunun og vixlniðurgreiðslur, sem um getur í 3. mgr., sé virt.

5. Fyrirtæki skulu tilgreina, í innra bókhaldi sínu, þær reglur um skiptingu eigna og skulda, útgjalda og tekna og um afskriftir, með fyrirvara um innlendar bókhaldsreglur, sem farið er eftir við gerð aðskildu reikninganna sem um getur í 3. mgr. Þessum reglum má aðeins breyta í undantekningartilvikum. Geta skal um slíkar breytingar og rökstyðja á tilhlýðilegan hátt.

6. Í athugasemdum við ársreikningana skal getið um öll umfangsmikil viðskipti við tengd fyrirtæki.

VI. KAFLI

SKIPULAG AÐGANGS AÐ KERFINU

18. gr.

Aðgangur þriðju aðila

1. Aðildarríkin skulu tryggja að kerfi sem komið er á fyrir aðgang þriðju aðila að flutnings- og dreifikerfum og virkjum fyrir fljótandi jarðgas, sem byggist á birtum gjaldskrá, gildi um alla óbundna viðskiptavinum og því sé beitt hlutlægt og án þess að kerfisnotendum sé mismunað.

(*) Titill tilskipunar 78/660/EBE hefur verið breytt til að taka tillit til númerabreytinga á greinum í stofnsáttmála Evrópubandalagsins í samræmi við 12. gr. Amsterdamsáttmálans, en upphaflega tilvísunin var í g-lið 3. mgr. 54. gr.

(1) Stjórn. EB L 222, 14.8.1978, bls. 11. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2001/65/EB (Stjórn. EB L 283, 27.10.2001, bls. 28).

Aðildarríkin skulu tryggja að eftirlitsyfirvaldið, sem um getur í 1. mgr. 25. gr., samþykki þessar gjaldskrár eða aðferðafræðina, sem liggur að baki útreikningum þeirra, áður en þær taka gildi og að þessar gjaldskrár – og aðferðafræðin ef einungis aðferðafræðin er samþykkt – séu birtar áður en þær taka gildi.

2. Kerfisstjórur flutningskerfa skulu, ef það er nauðsynlegt til að þeir geti sinnt hlutverki sínu, þ.m.t. í tengslum við flutning yfir landamæri, hafa aðgang að neti annarra flutningskerfisstjóra.

3. Ákvæði þessarar tilskipunar skulu ekki koma í veg fyrir að gerðir séu langtímasamningar svo fremi sem þeir uppfylli samkeppnisreglur Bandalagsins.

19. gr.

Aðgangur að geymslum

1. Þegar skipuleggja á aðgang að geymsluaðstöðu og leiðslurými (linepack), ef það er tæknilega og/eða efnahagslega nauðsynlegt, til að veita fullnægjandi aðgang að kerfinu til að afhenda til viðskiptavina, sem og vegna skipulagningar á aðgangi að stoðþjónustu, geta aðildarríkin valið milli málsmeðferðanna, sem um getur í 3. og 4. mgr., eða valið þær báðar. Þessar málsmeðferðir skulu vera í samræmi við viðmiðanir sem eru hlutlægar, gagnsæjar og án mismununar.

2. Ákvæði 1. mgr. skulu ekki gilda um stoðþjónustu og bráðabirgðageymslu í tengslum við aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas sem er nauðsynleg fyrir endurgösunarferli og síðari afhendingu í flutningskerfið.

3. Þegar samið er um aðgang skulu aðildarríkin gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að jarðgasfyrirtæki og óbundnir viðskiptavinir, hvort sem er innan eða utan svæðisins sem samtengda kerfið þjónar, geti samið um aðgang að geymsluaðstöðu og leiðslurými, þegar það er tæknilega og/eða efnahagslega nauðsynlegt, til að veita fullnægjandi aðgang að kerfinu sem og að skipuleggja aðgang að annarri stoðþjónustu. Aðilum ber að semja um aðgang að geymsluaðstöðu, leiðslurými og annarri stoðþjónustu í góðri trú.

Gera skal samninga um aðgang að geymsluaðstöðu, leiðslurými og annarri stoðþjónustu við hlutaðeigandi kerfisstjóra geymslakerfis eða jarðgasfyrirtæki. Aðildarríkin skulu skylda kerfisstjóra geymslakerfa og jarðgasfyrirtæki til þess að birta helstu viðskiptakjör, sem þau bjóða vegna notkunar á geymsluaðstöðu, leiðslurými og annarri stoðþjónustu, fyrstu sex mánuðina eftir að þessi tilskipun kemur til framkvæmda og einu sinni á ári eftir það.

4. Þegar um stýrðan aðgang er að ræða skulu aðildarríkin gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að veita jarðgasfyrirtækjum og óbundnum viðskiptavinum, hvort sem er innan eða utan svæðisins sem samtengda kerfið þjónar, aðgangsrétt að geymsluaðstöðu, leiðslurými og annarri stoðþjónustu á grundvelli útgefina gjaldskráa og/eða annarra skilmála og skuldbindinga, sem tengjast notkun þessarar geymsluaðstöðu og leiðslurými, þegar það er tæknilega og/eða efnahagslega nauðsynlegt til að veita fullnægjandi aðgang að kerfinu sem og að skipuleggja aðgang að annarri stoðþjónustu. Unnt er að veita óbundnum viðskiptavinum fyrrnefndan aðgangsrétt með því að gera þeim kleift að gera vörukaupasamninga við önnur jarðgasfyrirtæki, sem eru í samkeppni, önnur en eiganda og/eða kerfisstjóra kerfisins eða tengt fyrirtæki.

20. gr.

Aðgangur að leiðslukerfum fyrir óunnið jarðgas

1. Aðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að jarðgasfyrirtæki og óbundnir viðskiptavinir geti, óháð staðsetningu, fengið aðgang að leiðslukerfum fyrir óunnið jarðgas, m.a. að virkjum, sem veita tæknipjónustu sem fylgt getur slíkum aðgangi í samræmi við þessa grein, að undanskildum þeim hlutum slíkra kerfa og virkja sem eru notaðir við staðbundna framleiðslu á því svæði þar sem gasið er framleitt. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um þessar ráðstafanir í samræmi við ákvæði 33. gr.

2. Veita ber aðganginn, sem um getur í 1. mgr., með þeim hætti sem aðildarríkin ákveða í samræmi við viðeigandi löggæringa. Aðildarríkin skulu hafa það að markmiði að aðgangur sé með sanngjörnum hætti og frjáls, að til verði samkeppnismarkaður fyrir jarðgas og sneitt sé hjá misnotkun yfirburðastöðu, að teknu tilliti til þess að afhending sé örugg og fari reglulega fram, til flutningsgetu, sem er fyrir hendi eða telja má raunhæft að ná, svo og til umhverfisverndar. Taka má tillit til eftirfarandi:

- a) að nauðsynlegt er að synja um aðgang ef tækniforskriftir eru ósamrýmanlegar og erfitt um vik að bæta úr því,
- b) að nauðsynlegt er að sneiða hjá erfiðleikum, sem ekki er unnt að yfirstíga með eðlilegum hætti og sem kynnu að skaða skilvirka, yfirstandandi framleiðslu og fyrirhugaða framleiðslu vetniskolefna í framtíðinni, m.a. frá vinnsluvæðum sem eru á mörkum þess að vera lífvænleg.
- c) að nauðsynlegt er að taka tillit til rökstuddra og eðlilegra þarfa eiganda eða kerfisstjóra viðkomandi leiðslukerfis fyrir óunnið jarðgas fyrir flutning og vinnslu gass og hagsmuna allra annarra notenda leiðslukerfisins fyrir óunnið jarðgas eða viðkomandi virkja, þar sem vinnsla og meðhöndlun fer fram og sem kunna að verða fyrir áhrifum og

d) að nauðsynlegt er að þau beiti lögum sínum og viðhafi stjórnsýslumeðferð í samræmi við lög Bandalagsins þegar veita á leyfi til framleiðslu eða þróunar í tengslum við óunnið jarðgas.

3. Aðildarríkin skulu tryggja að til sé fyrirkomulag til lausnar deilumálum, m.a. yfirvald, sem er óháð málsaðilum og hefur aðgang að öllum viðkomandi upplýsingum, til þess að unnt sé að leysa deilumál, sem tengjast aðgangi að leiðslukerfum fyrir óunnið jarðgas, með fljótvirkum hætti, að teknu tilliti til þeirra viðmiðana, sem um getur í 2. mgr., og fjölda þeirra aðila sem kunna að vera þátttakendur í samningum um aðgang að slíkum leiðslukerfum.

4. Nái deilumál yfir landamæri skal styðjast við það fyrirkomulag til lausnar deilumálum sem gildir í því aðildarríki sem hefur lögsögu yfir leiðslukerfinu fyrir óunnið jarðgas sem synjað er um aðgang að. Ef viðkomandi leiðslukerfi fellur undir fleiri en eitt aðildarríki í deilumáli, sem nær yfir landamæri, skulu hlutaðeigandi aðildarríki eiga samráð sín á milli til þess að samræmi sé tryggt þegar ákvæðum þessarar tilskipunar er beitt.

21. gr.

Synjað um aðgang

1. Jarðgasfyrirtækjunum er heimilt að synja um aðgang að kerfinu sé nauðsynleg flutningsgeta ekki fyrir hendi eða ef aðgangur að kerfinu myndi koma í veg fyrir að þau geti sinnt þeirri opinberu þjónustu, sem um getur í 2. mgr. 3. gr. og þeim er ætlað, eða sakir mikilla efnahagslegra og fjárhagslegra erfiðleika vegna samninga, þar sem kaupandi skuldbindur sig til að greiða tiltekna fjárhæð jafnvel þótt varan sé ekki afhent, með hliðsjón af þeim viðmiðunum og því verklagi, sem eru sett fram í 27. gr., og þeim kosti sem aðildarríkið velur í samræmi við 1. mgr. þeirrar greinar. Gefa þarf rökstuddar ástæður fyrir slíkri synjun.

2. Aðildarríkin geta gert nauðsynlegar ráðstafanir til þess að tryggja að jarðgasfyrirtæki, sem synjar um aðgang að kerfinu sakir þess að nauðsynleg flutningsgeta eða tenging er ekki fyrir hendi, skuli gera nauðsynlegar úrbætur að því marki sem það er arðsamt eða þegar hugsanlegur viðskiptavinur er reiðubúinn til þess að greiða fyrir þær. Beiti aðildarríkin ákvæðum 4. mgr. 4. gr. skulu þau gera fyrrnefndar ráðstafanir.

22. gr.

Ný grunnvirki

1. Heimilt er að undanþiggja stór, ný gasvirki, t.d. samtengla milli aðildarríkja, aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas og geymsluaðstöðu, frá ákvæðum 18., 19. og 20. gr. og 2., 3. og 4. mgr. 25. gr. með eftirfarandi skilyrðum:

- a) fjárfestingin verður að auka samkeppni á sviði gasframboðs og auka öryggi gasframboðs,

- b) áhættan í tengslum við fjárfestinguna sé slík að fjárfestingin ætti sér ekki stað nema undanþága hafi verið veitt,
- c) grunnvirkið skal vera í eigu einstaklings eða lögaðila sem er, a.m.k. hvað varðar rekstrarform að lögum, aðskilinn frá kerfisstjórum kerfisins sem byggja á grunnvirkið inn í,
- d) gjöld séu innheimt af notendum þessa grunnvirkis,
- e) undanþágan sé ekki skaðleg fyrir samkeppni eða skilvirka starfsemi innri markaðarins með gas eða skilvirka starfsemi stýrða kerfisins sem grunnvirkið er tengt við.

2. Ákvæði 1. mgr. skulu einnig gilda um verulega aukningu á flutningsgetu grunnvirkja, sem fyrir eru, og um breytingar á slíkum grunnvirkjum sem gera kleift að þróa nýjar leiðir til að afhenda gas.

3. a) Eftirlitsyfirvaldinu, sem um getur í 25. gr., er heimilt, í hverju tilviki fyrir sig, að taka ákvörðun varðandi undanþáguna sem um getur í 1. og 2. mgr. Aðildarríkjunum er hins vegar heimilt að kveða á um að eftirlitsyfirvöldin skuli leggja álit sitt á beiðninni um undanþágu fyrir viðkomandi aðila í aðildarríkinu til formlegrar ákvarðanatöku. Þetta álit skal birt ásamt ákvörðuninni.

b) i) Undanþágan getur tekið til alls eða hluta nýja grunnvirkisins, grunnvirkisins, sem fyrir er, með verulega aukna flutningsgetu eða breytinganna á grunnvirkinu sem fyrir er.

ii) Þegar ákveðið er að veita undanþágu skal taka tillit til, í hverju tilviki fyrir sig, nauðsynjar þess að setja skilyrði varðandi tímallengd undanþágunnar og aðgangs án mismununar að samtenglinum.

iii) Þegar skilyrðin í þessari undirgrein eru ákveðin skal einkum taka tillit til gildistíma samninga, viðbótarflutningsgetunnar, sem á eftir að búa til, eða breytinga á flutningsgetunni, sem fyrir er, tímaramma verkefnisins og innlendra aðstæðna.

c) Þegar undanþága er veitt er viðkomandi yfirvaldi heimilt að ákveða reglur og aðferðir við stjórnun og úthlutun flutningsgetu svo fremi að það komi ekki í veg fyrir framkvæmd langtímasamninga.

d) Ákvörðunin um undanþágu, þ.m.t. öll skilyrði sem um getur í b-lið, skal rökstudd og birt á viðeigandi hátt.

e) Ef um er að ræða samtengil skulu allar ákvarðanir um undanþágu teknar að höfðu samráði við önnur aðildarríki eða hlutaðeigandi eftirlitsyfirvöld.

4. Lögbært yfirvald skal tilkynna framkvæmdastjórninni án tafar um ákvörðun um undanþágu, ásamt öllum viðeigandi upplýsingum með tilliti til ákvörðunarinnar. Heimilt er að senda framkvæmdastjórninni fyrirnefndar upplýsingar í samanteknu formi til þess að gera henni kleift að komast að vel rökstuddri niðurstöðu.

Upplýsingarnar skulu einkum innihalda:

a) nákvæmar ástæður sem eftirlitsyfirvald eða aðildarríki hafði til grundvallar til að veita undanþágu, þ.m.t. fjárhagslegar upplýsingar sem réttlæta nauðsyn undanþágunnar,

b) greininguna sem fer fram á áhrifunum sem veiting undanþágunnar hefur á samkeppni og skilvirka starfsemi innri markaðarins með gas,

c) ástæður fyrir því tímabili og þeim hluta af heildarflutningsgetu gasgrunnvirkisins, sem um ræðir, sem undanþágan er veitt fyrir,

d) niðurstöður samráðs við hlutaðeigandi aðildarríki eða eftirlitsyfirvöld, ef undanþágan tengist samtengli,

e) framlag grunnvirkisins til fjölbreytileika á gasframboði.

Framkvæmdastjórnin getur, innan tveggja mánaða frá því að henni berst tilkynning, óskað eftir því að hlutaðeigandi eftirlitsyfirvald eða aðildarríki breyti eða dragi til baka þá ákvörðun að veita undanþágu. Heimilt er að framlengja tveggja mánaða tímabilið um einn mánuð til viðbótar ef framkvæmdastjórnin óskar eftir viðbótarupplýsingum.

Ef eftirlitsyfirvaldið eða hlutaðeigandi aðildarríki fer ekki að fyrirnefndum tilmælum innan fjögurra vikna skal tekin lokaákvörðun í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 30. gr.

Framkvæmdastjórnin skal fara með viðkvæmar viðskiptaupplýsingar sem trúnaðarmál.

23. gr.

Markaðsopnun og gagnkvæmni

1. Aðildarríkin skulu tryggja að óbundnir viðskiptavinir séu:

a) til 1. júlí 2004, óbundnir viðskiptavinir eins og tilgreint er í 18. gr. í tilskipun 98/30/EB. Aðildarríki skulu, eigi síðar en 31. janúar ár hvert, birta viðmiðanir fyrir skilgreiningu á þessum óbundnu viðskiptavinum,

b) frá 1. júlí 2004 í síðasta lagi, allir viðskiptavinir sem kaupa ekki til heimilisnota,

c) frá 1. júlí 2007, allir viðskiptavinir.

2. Til að forðast ójafnvægi við opnun gasmarkaða:

a) má ekki banna afhendingarsamninga við óbundna viðskiptavinum í kerfi annars aðildarríkis ef viðskiptavinurinn telst óbundinn viðskiptavinur í báðum kerfunum,

b) er framkvæmdastjórninni heimilt, í tilvikum þar sem viðskiptunum, sem lýst er í a-lið, er synjað af því að viðskiptavinurinn er aðeins óbundinn viðskiptavinur í öðru kerfinu, og, að teknu tilliti til ástandsins á markaðinum og sameiginlegra hagsmuna, að skylda þann aðila, sem synjar um viðskiptin, til að sjá um afhendinguna, sem farið var fram á, að beiðni annars aðildarríkisins þar sem kerfið er staðsett.

24. gr.

Beinar leiðslur

1. Aðildarríkin skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja :

a) að jarðgasfyrirtæki, sem hafa staðfestu á yfirráðasvæði þeirra, geti veitt óbundnum viðskiptavinum þjónustu um beina leiðslu,

b) að allir óbundnir viðskiptavinir á yfirráðasvæði þeirra fái þjónustu frá jarðgasfyrirtækjum um beina leiðslu.

2. Ef um það er að ræða að leyfi (t.d. nytjaleyfi, heimild, sérleyfi, samþykki eða viðurkenningu) þurfi til þess að leggja eða starfrækja beinar leiðslur skulu aðildarríkin, eða lögbær yfirvöld, sem þau tilnefna, ákvarða viðmiðanir, sem gilda um veitingu leyfa, til þess að leggja eða starfrækja slíkar leiðslur á yfirráðasvæði þeirra. Þessar viðmiðanir skulu vera hlutlægar, gagnsæjar og án mismununar.

3. Aðildarríkjunum er heimilt að binda leyfi til að leggja beina leiðslu því skilyrði að annaðhvort hafi verið synjað um aðgang að kerfi á grundvelli 21. gr. eða að hafin sé málsmeðferð til lausnar deilumáli í samræmi við 25. gr.

25. gr.

Eftirlitsyfirvöld

1. Aðildarríkin skulu tilnefna einn eða fleiri þar til bera aðila sem gegna hlutverki eftirlitsyfirvalda. Þessi yfirvöld skulu vera fullkomlega óháð hagsmunum gasiðnaðarins. Með beitingu þessarar greinar skulu þau a.m.k. bera ábyrgð á að tryggja jafnræði, virka samkeppni og skilvirka starfsemi markaðarins og einkum fylgjast með:

a) reglum um stjórnun og úthlutun flutningsgetu samtengileiðslna, í samvinnu við eftirlitsyfirvald eða –völd þeirra aðildarríkja þar sem samtenging er fyrir hendi,

b) öllum aðferðum til að bregðast við skertri flutningsgetu vegna kerfisangar í innlenda gaskerfinu,

c) tímanum sem það tekur flutnings- og dreifikerfisstjóra að koma á tengingum og gera við,

d) birtingu flutnings- og dreifikerfisstjóra á viðeigandi upplýsingum varðandi samtengla, notkun dreifikerfis og úthlutun flutningsgetu til hagsmunaaðila að teknu tilliti til nauðsynjar þess að fara þannig með upplýsingar, sem ekki er safnað saman, eins og viðskiptaleynd gildi um þær,

e) skilvirkri sundurgreiningu reikninga, eins og um getur í 17. gr., til að tryggja að engar víxlniðurgreiðslur séu milli flutnings-, dreifingar- og geymslutarfsemi, starfsemi í tengslum við fljótandi jarðgas og afhendingarstarfsemi,

f) aðgangsskilyrðunum fyrir geymslu, leiðslurými og annarri stoðþjónustu, eins og kveðið er á um í 19. gr.,

g) að hvaða marki flutnings- og dreifikerfisstjórar uppfylla hlutverk sín í samræmi við 8. og 12. gr.,

h) að hve miklu leyti gagnsæi og samkeppni ríkir.

Yfirvöldin, sem komið var á fót samkvæmt þessari grein, skulu birta ársskýrslu um niðurstöður eftirlitsaðgerða þeirra sem um getur í a- til h-lið.

2. Eftirlitsyfirvöldin skulu bera ábyrgð á að ákveða eða samþykkja, a.m.k. aðferðafræðina, sem notuð er til að reikna út eða setja skilmála og skilyrði fyrir eftirfarandi, áður en þau taka gildi:

a) tengingu og aðgangi að innlendum netum, þ.m.t. gjaldskrár fyrir flutning og dreifingu ásamt skilmálum, skilyrðum og gjaldskrár fyrir aðgang að stöðvum fyrir fljótandi jarðgas. Þessar gjaldskrár, eða aðferðafræðin við þær, skulu gera kleift að fjárfesta eftir þörfum í netum og aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas geti átt sér stað þannig að fjárfestingarnar tryggji virkni netsins og aðstöðu fyrir fljótandi jarðgas,

b) veitingu þjónustu í tengslum við jöfnun.

3. Þrátt fyrir 2. mgr. er aðildarríkjunum heimilt að kveða á um að eftirlitsyfirvöldin skuli leggja fyrir viðkomandi aðila í aðildarríkinu gjaldskrárnar eða a.m.k. aðferðafræðina, sem um getur í þeirri grein, sem og breytingarnar, sem um getur í 4. mgr., til formlegrar ákvarðanatöku. Viðkomandi aðili skal, í slíku tilviki annaðhvort hafa vald til að samþykkja eða hafna drögum að ákvörðun sem eftirlitsyfirvaldið leggur fyrir.

Þessar gjaldskrár eða aðferðafræðin eða breytingarnar á þeim skulu birtar ásamt ákvörðuninni um formlega samþykkt. Einnig skal birta allar formlegar sýnjanir á drögum að ákvörðunum ásamt rökstuðningi þar að lúandi.

4. Eftirlitsyfirvöld skulu hafa heimild til að krefjast þess að kerfisstjórar flutningskerfa, kerfa fyrir fljótandi jarðgas og dreifikerfa, ef nauðsyn ber til, breyti þeim skilmálum og skilyrðum, gjaldskrár og aðferðafræði, sem um getur í 1., 2., og 3. mgr., til að tryggja að þær séu hlutfallslegar og þeim beitt án mismununar.

5. Allir aðilar, sem vilja leggja fram kæru á hendur kerfisstjóra flutningskerfis, kerfis fyrir fljótandi jarðgas eða dreifikerfis, með tilliti til málefna sem um getur í 1., 2. og 4. mgr. og 19. gr., geta kært til eftirlitsyfirvaldsins, sem skal gegna hlutverki yfirvalds, sem sér um lausn deilumála, og gefa út ákvörðun innan tveggja mánaða frá því berst kærán. Heimilt er að framlengja þetta tímabil um tvo mánuði ef eftirlitsyfirvöld óska eftir viðbótarupplýsingum. Heimilt er framlengja þetta tímabil með samþykki kærands. Slík ákvörðun skal vera bindandi nema og þangað til henni er hnekkt með áfrýjun.

6. Öllum aðilum, sem málið varðar og hafa rétt á að kæra vegna ákvörðunar um aðferðir sem tekin er skv. 2., 3. eða 4. mgr., eða hafa rétt á, ef eftirlitsyfirvaldinu er skylt að hafa samráð, að kæra vegna fyrirhugaðra aðferða, er heimilt, í síðasta lagi innan tveggja mánaða eða fyrr ef aðildarríkin kveða á um það, að leggja inn kæru í kjölfar birtingar á ákvörðun eða tillögu að ákvörðun. Slík kæra skal ekki hafa áhrif til frestunar.

7. Aðildarríkin skulu gera ráðstafanir til að tryggja að eftirlitsyfirvöld geti sinnt skyldum sínum, sem um getur í 1. til 5. mgr., á skilvirkan og skjótan hátt.

8. Aðildarríkin skulu koma á viðeigandi og skilvirku fyrirkomulagi stýringar, stjórnunar og gagnsæis til að forðast misnotkun á yfirburðastöðu einkum þegar hún kemur niður á neytendum og undirverðlagningu. Í þessu fyrirkomulag skal tekið tillit til ákvæða sáttmálans, einkum 82. gr.

9. Aðildarríkin skulu tryggja að gripið sé til viðeigandi ráðstafana, þ.m.t. stjórnáætlun, eða að höfðað sé sakamáli í samræmi við innlend lög gegn einstaklingum eða lögaðilum, sem bera ábyrgð, ef reglur um þagnarskyldu, sem settar eru með þessari tilskipun, hafa ekki verið virtar.

10. Nái deilumál yfir landamæri skal eftirlitsyfirvaldið, sem tekur ákvörðun, vera eftirlitsyfirvaldið, sem hefur lögsögu að því er varðar kerfisstjórnann, sem sýnjar um notkun á kerfinu eða aðgang að því.

11. Kærurnar, sem um getur í 5. og 6. mgr., koma ekki í veg fyrir að málskotsréttur sé nýttur samkvæmt lögum Bandalagsins og innlendum lögum.

12. Innlend eftirlitsyfirvöld skulu stuðla að þróun innri markaðarins og jöfnum samkeppnis skilyrðum með því að vinna saman og með framkvæmdastjórninni á gagnsæjan hátt.

VII. KAFLI

LOKAÁKVÆÐI

26. gr.

Verndarráðstafanir

1. Komi skyndilega til kreppu á orkumarkaðinum og sé öryggi fólks, tækja eða búnaðar eða heildstæði kerfisins stofnað í hættu, er aðildarríki heimilt að grípa tímabundið til nauðsynlegra verndarráðstafana.

2. Slíkar ráðstafanir þurfa að vera með því móti að þær valdi sem minnstum truflunum á starfsemi innri markaðarins og mega ekki vera víðtækari en nauðsynlegt er til að bregðast við vandanum sem komið hefur upp.

3. Viðkomandi aðildarríki skal tafarlaust tilkynna hinum aðildarríkjunum og framkvæmdastjórninni um þessar ráðstafanir og þeim er heimilt að ákveða að aðildarríkinu beri að breyta ráðstöfununum eða afnema þær, að því marki sem þær raska samkeppni og hafa neikvæð áhrif á viðskipti á einhvern þann hátt sem stríðir gegn sameiginlegum hagsmunum.

27. gr.

Undanþágur frá skuldbindingum, þess efnis að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent

1. Standi jarðgasfyrirtæki frammi fyrir alvarlegum efnahags- og fjárhagsvanda eða telur að svo muni verða vegna skuldbindinga, sem það gengst undir með einum eða fleiri gaskaupasamningum þess efnis að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent, getur það sent hlutaðeigandi aðildarríki eða tilnefndu lögbæru yfirvaldi umsókn um bráðabirgðaundánþágu frá ákvæðum 18. gr. Aðildarríkin geta valið, í hverju tilviki um sig, hvort umsókn skuli skilað áður en eða eftir að sýnað er um aðgang að kerfinu. Aðildarríkin geta einnig gefið hlutaðeigandi jarðgasfyrirtæki kost á því að velja hvort það skilar umsókn áður en eða eftir að sýnað er um aðgang að kerfinu. Hafi jarðgasfyrirtæki sýnað um aðgang skal skila umsókninni án tafar. Með umsókninni skulu fylgja allar viðkomandi upplýsingar um eðli og umfang þess vanda, sem við er að etja, og viðleitni jarðgasfyrirtækisins til þess að leysa hann.

Séu aðrar lausnir ekki tiltækar þannig að eðlilegt megi teljast, og að teknu tilliti til ákvæða 3. mgr., getur hlutaðeigandi aðildarríki eða tilnefnt lögbært yfirvald ákveðið að veita undanþágu.

2. Aðildarríkið eða tilnefnda lögbæra yfirvaldið skal tilkynna framkvæmdastjórninni án tafar um ákvörðun sína þess efnis að veita undanþágu og leggja fram allar viðkomandi upplýsingar sem varða undanþáguna. Heimilt er að senda framkvæmdastjórninni samsafn fyrrnefndra upplýsinga til þess að gera henni kleift að komast að vel rökstuddri niðurstöðu. Framkvæmdastjórnin getur, innan átta vikna frá því að henni berst fyrrnefnd tilkynning, óskað eftir því að hlutaðeigandi aðildarríki eða tilnefnt lögbært yfirvald breyti eða dragi til baka þá ákvörðun að veita undanþágu.

Ef aðildarríkið eða hlutaðeigandi lögbært yfirvald, sem hefur verið tilnefnt, fer ekki að fyrrnefndum tilmælum innan fjögurra vikna skal tekin lokaákvörðun með skjóttum hætti í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 30. gr.

Framkvæmdastjórnin skal fara með viðkvæmar viðskipta-upplýsingar sem trúnaðarmál.

3. Þegar teknar eru ákvarðanir um undanþágurnar, sem um getur í 1. mgr., skal hlutaðeigandi aðildarríki eða tilnefnt lögbært yfirvald og framkvæmdastjórnin einkum taka mið af eftirtöldum viðmiðunum:

- a) því markmiði að koma á samkeppnismarkaði fyrir gas,
- b) nauðsyn þess að rækja skyldur um opinbera þjónustu og tryggja afhendingaröryggi,
- c) stöðu jarðgasfyrirtækisins á gasmarkaðinum og raunverulegri samkeppnisstöðu á þessum markaði,
- d) því hversu alvarlegum efnahags- og fjárhagslegum erfiðleikum jarðgasfyrirtæki og fyrirtæki, sem annast flutning, eða óbundnir viðskiptavinir standa frammi fyrir,
- e) dagsetningum undirskriftar og skilmálum viðkomandi samning eða samninga, m.a. að hve miklu leyti þeir gera ráð fyrir markaðsbreytingum,
- f) viðleitni til þess að finna lausn á þeim vanda sem við er að etja,
- g) að hve miklu leyti hlutaðeigandi fyrirtæki hefði átt að sjá fyrir, að teknu tilliti til ákvæða þessarar tilskipunar, líkur á að alvarlegir erfiðleikar myndu fylgja því að gangast undir skuldbindingar þess efnis að greiða tiltekna fjárhæð þótt vara sé ekki afhent,
- h) í hve ríkum mæli kerfið er tengt öðrum kerfum og að hve miklu leyti er um rekstrarsamhæfi kerfanna að ræða og
- i) þeim áhrifum, sem veiting undanþágu myndi hafa á rétta beitingu þessarar tilskipunar, með tilliti til snurðulausnar starfsemi innri jarðgasmarkaðarins.

Ákvörðun viðvíkjandi beiðni um undanþágu vegna samninga, þar sem kaupandi skuldbindur sig til að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent, sem gerðir eru áður en tilskipun þessi öðlast gildi, ætti ekki að leiða til aðstæðna sem gera að verkum að ókleift er að finna aðra og fjárhagslega hagkvæmari afgreiðslukosti. A.m.k. skal líta svo á að ekki sé um alvarlega erfiðleika að ræða þegar sala jarðgass er ekki undir því lágmarki fyrir afgreiddan skammt, sem er tryggt í gaskaupasamningum, þar sem kaupandi skuldbindur sig til að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent, eða svo fremi að unnt sé að gera breytingar á viðkomandi gaskaupasamningi, þar sem kaupandi skuldbindur sig til að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent, eða að hlutaðeigandi jarðgasfyrirtæki geti fundið annars konar afgreiðslukosti.

4. Jarðgasfyrirtæki, sem hefur ekki verið veitt undanþága, eins og um getur í 1. mgr., skulu ekki eða skulu ekki framar synja um aðgang að kerfinu, af ástæðum sem varða skuldbindingar, þess efnis að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent, sem gengist hefur verið undir í gaskaupasamningi. Aðildarríkin skulu tryggja að viðeigandi ákvæðum VI. kafla, nánar tiltekið ákvæðum 18. til 25. gr., sé hlítt.

5. Færa ber gild rök fyrir öllum undanþágum sem eru veittar samkvæmt ákvæðunum hér að framan. Framkvæmdastjórnin skal birta ákvörðunina í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

6. Framkvæmdastjórnin skal, áður en fimm ár eru liðin frá því að tilskipun þessi öðlast gildi, leggja fram endurmatsskýrslu um þá reynslu sem fengist hefur af því að beita ákvæðum þessarar greinar til að gera Evrópuþinginu og ráðinu kleift, þegar þar að kemur, að fjalla um þörfina á að breyta henni.

28. gr.

Nývaxtarmarkaðir og einangraðir markaðir

1. Aðildarríkjum, sem eru ekki beintengd samtengdu kerfi annars aðildarríkis og hafa einungis einn erlendan birgi, er heimilt að víkja frá ákvæðum 4., 9., 23. og/eða 24. gr. þessarar tilskipunar. Birgir, sem hefur yfir 75% markaðshlutdeild, telst vera aðalbirgir. Undanþága þessi fellur sjálfkrafa úr gildi um leið og a.m.k. eitt þessara skilyrða á ekki lengur við. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

2. Aðildarríki, sem uppfyllir skilyrði fyrir því að geta talist nývaxtarmarkaður og sem vegna beitingar ákvæða þessarar tilskipunar myndi lenda í verulegum vandræðum, er heimilt að víkja frá ákvæðum 4. og 7. gr., 1. og 2. mgr. 8. gr., 9. og 11. gr., 5. mgr. 12. gr., 13., 17. og 18. gr. og 1. mgr. 23. og/eða 24. gr. þessarar tilskipunar. Þessi undanþága fellur sjálfkrafa úr gildi um leið og aðildarríkið uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir því að geta talist nývaxtarmarkaður. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

3. Á þeim degi sem undanþágan, sem um getur í 2. mgr., fellur úr gildi skal skilgreiningin á óbundnum viðskiptavinum leiða til markaðsopnunar sem jafngildir a.m.k. 33% af heildarársnotkun á gasi á innlendum gasmarkaði. Ákvæði

b-liðar 1. mgr. 23. gr. skulu gilda í tvö ár eftir það og ákvæði c-liðar 1. mgr. 23. gr. í þrjú ár eftir það. Þar til ákvæði b-liðar 1. mgr. 23. gr. taka gildi er aðildarríkinu, sem um getur í 2. mgr., heimilt að ákveða að beita ekki 18. gr., að því er varðar stoðþjónustu og bráðabirgðageymslu fyrir endurgösunarferlið og síðari afhendingu í flutningskerfið.

4. Þegar um það er að ræða að framkvæmd þessarar tilskipunar myndi valda verulegum vandræðum á landfræðilega takmörkuðu svæði í aðildarríki, einkum með tilliti til þróunar flutningsgrunnvirkja og stórra dreifgrunnvirkja og í því augnamiði að örva fjárfestingar, getur viðkomandi aðildarríki sótt um bráðabirgðaundanþágu til framkvæmdastjórnarinnar frá ákvæðum 4. og 7. gr., 1. og 2. mgr. 8. gr., 9. og 11. gr., 5. mgr. 12. gr., 13., 17. og 18. gr. og 1. mgr. 23. og/eða 24. gr. vegna þróunar innan fyrrnefnds svæðis.

5. Framkvæmdastjórninni er heimilt að veita undanþáguna, sem um getur í 4. mgr., að teknu tilliti til eftirfarandi skilyrða sérstaklega:

— þarfarinnar fyrir fjárfestingar í grunnvirkjum sem ekki yrðu hagkvæmar á samkeppnismarkaði,

— hve mikilla fjárfestinga er þörf og ábatahorfa af þeim,

— stærðar gaskerfisins og þróunarstigs á viðkomandi svæði,

— framtíðarhorfa á viðkomandi gasmarkaði,

— landfræðilegar stærðar og einkenna viðkomandi svæðis eða landshluta, og félagshagsfræðilegra og lýðfræðilegra þátta,

a) Einungis er heimilt að veita undanþágu fyrir gasgrunnvirki önnur en dreifigrunnvirki ef engin gasgrunnvirki hafa verið reist á fyrrnefndu svæði eða slík grunnvirki hafa verið þar skemur en 10 ár. Óheimilt er að veita bráðabirgðaundanþágu lengur en í 10 ár frá því að gas er fyrst afhent á svæðinu,

b) Ekki er heimilt að veita undanþágu fyrir grunnvirki til dreifingar lengur en í 20 ár fyrir dreifigrunnvirkið frá því að gas er fyrst afhent með fyrrnefndu kerfi á svæðinu.

6. Lúxemborg getur nýtt sér undanþágu frá 3. mgr. 8. gr. og 9. gr. í fimm ár frá 1. júlí 2004. Slík undanþága skal endurskoðuð fyrir lok fimm ára tímabilsins og allar ákvarðanir um að endurnýja undanþáguna í önnur fimm ár skulu teknar í samræmi við málsmeðferðina sem um getur í 2. mgr. 30. gr. Tilkynna ber framkvæmdastjórninni um allar slíkar undanþágur.

7. Framkvæmdastjórnin skal tilkynna aðildarríkjunum um umsóknir, sem eru lagðar fram skv. 4. mgr., áður en hún tekur ákvörðun í samræmi við ákvæði 5. mgr., að teknu tilliti til trúnaðarkröfunnar. Birta skal þessa ákvörðun sem og undanþágurnar, sem um getur í 1. og 2. mgr., í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

8. Grikklandi er heimilt að víkja frá 4., 11., 12., 13., 18., 23. og/eða 24. gr. þessarar tilskipunar, að því er varðar landsvæðin og tímabilin sem tilgreind eru í leyfunum sem það gaf út fyrir 15. mars 2002, og í samræmi við tilskipun 98/30/EB, að því er varðar þróun og einkanýtingu á dreifikerfum á tilteknum landsvæðum.

29. gr.

Endurskoðun

Ef framkvæmdastjórnin kemst að þeirri niðurstöðu í skýrslunni, sem um getur í 3. mgr. 31. gr., í ljósi þess á hversu skilvirkan hátt netaðgangur hefur verið framkvæmdur í aðildarríki, – sem hefur í för með sér netaðgang sem er að fullu virkur, án mismununar og án hindrana – að tiltekna skyldur, sem þessi tilskipun leggur á fyrirtæki (þ.m.t. þær sem fjalla um lagalega sundurgreiningu dreifikerfisstjóra) séu ekki í réttu hlutfalli við markmiðið, sem stefnt er að, er aðildarríkinu heimilt að leggja fram beiðni til framkvæmdastjórnarinnar um undanþágu frá kröfunni sem um ræðir.

Aðildarríkið skal tilkynna framkvæmdastjórninni án tafar um beiðnina ásamt öllum viðkomandi upplýsingum, sem nauðsynlegar eru, til að sýna fram á að niðurstaðan, sem komist var að í skýrslunni um að skilvirkur aðgangur að netinu verði tryggður, muni gilda áfram.

Innan þriggja mánaða frá því að framkvæmdastjórninni berst tilkynning skal hún samþykkja álit með tilliti til beiðni hlutadeigandi aðildarríkis og, eftir því sem við á, leggja tillögur fyrir Evrópuþingið og ráðið um að breyta viðkomandi ákvæðum tilskipunarinnar. Framkvæmdastjórninni er heimilt að leggja til í tillögunum að tilskipuninni verði breytt, að hlutadeigandi aðildarríki verði undanþegið tilteknum kröfum, háð því að aðildarríkið grípi til jafn áhrifaríkra ráðstafana, eftir því sem við á.

30. gr.

Nefnd

1. Framkvæmdastjórnin skal njóta aðstoðar nefndar.

2. Þegar vísað er til þessarar málsgreinar gilda ákvæði 3. og 7. gr. ákvörðunar 1999/468/EB með hliðsjón af ákvæðum 8. gr. hennar.

3. Nefndin setur sér starfsreglur.

31. gr.

Skýrslugjöf

1. Framkvæmdastjórnin skal fylgjast með og endurskoða beitingu þessarar tilskipunar og leggja heildarskýrslu um árangur fyrir Evrópuþingið og ráðið í lok fyrsta ársins eftir gildistöku þessarar tilskipunar og árlega eftir það. Þessi skýrsla skal a.m.k. taka til:

- a) fenginnar reynslu og árangurs, sem næst við að koma endanlega á innri markaði á sviði jarðgass sem verður starfræktur að fullu, og þeirra hindrana sem eftir eru í þessu tilliti, þ.m.t. þættir varðandi markaðsyfirráð, samþjöppun á markaði, undirboð eða samkeppnishamlandi starfshættir,
- b) undanþágna sem eru veittar samkvæmt þessari tilskipun, þ.m.t. framkvæmd á undanþágunni, sem kveðið er á um í 2. mgr. 13. gr., með tilliti til hugsanlegrar endurskoðunar viðmiðunarmarkanna,
- c) að hvaða marki kröfur um sundurgreiningu og setningu gjaldskrár, sem er að finna í þessari tilskipun, hafa verið árangursríkar við að tryggja sanngjarnan aðgang án mismununar að gaskerfi Bandalagsins og sambærilegt samkeppnisstig, sem og efnahagslegar, umhverfislegar og félagslegar afleiðingar af opnun gasmarkaðar fyrir viðskiptavinum,
- d) rannsóknar á málefnum er tengjast flutningsgetu kerfis og afhendingaröryggi gass í Bandalaginu og einkum núverandi og áætluðu jafnvægi milli framboðs og eftirspurnar að teknu tilliti til raunverulegrar flutningsgetu fyrir skipti milli svæða og þróunar á geymslu (þ.m.t. hvort markaðsstýringin á þessu sviði sé í réttu hlutfalli),
- e) þess að sérstakur gaumur verður gefinn ráðstöfunum, sem gripið er til í aðildarríkjunum, til að anna eftirspurn á álagstoppum og bregðast við skorti hjá einum eða fleiri birgjum,
- f) almenns mats á árangrinum, sem næst með tilliti til tvíhliða samskipta við þriðju lönd sem framleiða og flytja út jarðgas, þ.m.t. árangur í markaðssamþættingu, viðskiptum og netaðgangi í slíkum þriðju löndum,
- g) þarfarinnar á hugsanlegum samræmingarkröfum sem ekki tengjast ákvæðum þessarar tilskipunar.

Eftir því sem við á, geta í skýrslunni verið tilmæli og ráðstafanir til að veita upp á móti neikvæðum áhrifum markaðsyfirráða og samþjöppunar á markaði.

2. Á tveggja ára fresti skal í skýrslunni, sem um getur í 1. mgr., einnig fjallað um greiningu á mismunandi ráðstöfunum, sem aðildarríkin gera til að uppfylla skyldur um opinbera þjónustu, ásamt könnun á skilvirkni þessara ráðstafana, einkum áhrifa þeirra á samkeppni á gasmarkaðinum. Eftir því sem við á, geta í þessari skýrslu verið tilmæli, að því er varðar ráðstafanir sem gera skal á innlendum vettvangi til að koma á opinberri þjónustu á háu stigi, eða ráðstafanir sem ætlað er að koma í veg fyrir hindranir á markaðsaðgangi.

3. Framkvæmdastjórnin skal, eigi síðar en 1. janúar 2006, senda Evrópuþinginu og ráðinu nákvæma skýrslu þar sem rakinn er árangur af því að skapa innri markað á sviði gass. Skýrslan skal fyrst og fremst fjalla um:

- hvort netaðgangur án mismununar sé til staðar,
- skilvirka reglusetningu,
- þróun á grunnvirki til samtengingar, skilyrði vegna umflutnings og öryggi afhendingar í Bandalaginu,
- að hvaða marki fullur ávinningur af opnun markaðarins kemur litlum fyrirtækjum og heimilum til góða, nánar tiltekið með tilliti til gæða opinberrar þjónustu,
- að hvaða marki markaðir eru í raun opnir fyrir virkri samkeppni, þ.m.t. þættir varðandi markaðsyfirráð, samþjöppun á markaði, undirboð eða samkeppnishamlandi starfshættir,
- að hvaða marki viðskiptavinir eru í raun að skipta um birgi og semja um gjaldskrár,
- verðþróun, þ.m.t. afhendingarverð, með tilliti til þess hversu opnir markaðir eru,
- hvort skilvirkur aðgangur án mismununar er fyrir hendi fyrir þriðju aðila þegar það er tæknilega og/eða efnahagslega nauðsynlegt til að veita fullnægjandi aðgang að kerfinu,
- reynsluna, sem fengist hefur við beitingu tilskipunarinnar að því er varðar raunverulegt sjálfstæði kerfisstjóra í lóðrétt samþættum fyrirtækjum, og hvort aðrar ráðstafanir til viðbótar við sjálfstæði, að því er varðar starfsemi og aðskilið bókhald, hafa verið þróaðar sem hafa sambærileg áhrif og lagaleg sundurgreiningu.

Eftir því sem við á, skal framkvæmdastjórnin senda tillögur til Evrópuþingsins og ráðsins, einkum til að tryggja opinbera þjónustu á háu stigi.

Eftir því sem við á, skal framkvæmdastjórnin senda tillögur til Evrópuþingsins og ráðsins, einkum til að tryggja fullt og skilvirkt sjálfstæði dreifikerfisstjóra eigi síðar en 1. júlí 2007. Ef nauðsynlegt er, skulu þessar tillögur, í samræmi við samkeppnislög, einnig varða ráðstafanir um málefni er varða markaðsyfirráð, samþjöppun á markaði, undirboð eða samkeppnishamlandi starfshætti.

32. gr.

Niðurfelling

1. Tilskipun 91/296/EBE skal felld úr gildi frá og með 1. júlí 2004, með fyrirvara um samninga sem eru gerðir skv. 1. mgr. 3. gr. í tilskipun 91/296/EBE, sem skulu gilda áfram og skulu koma til framkvæmdar samkvæmt skilmálum fyrrnefndrar tilskipunar.

2. Tilskipun 98/30/EB skal felld úr gildi frá og með 1. júlí 2004, með fyrirvara um skyldur aðildarríkja varðandi frest til lögleiðingar og beitingar fyrrnefndrar tilskipunar. Líta ber á tilvísanir í niðurfelldu tilskipunina sem tilvísanir í þessa tilskipun og skulu þær lesnar með hliðsjón af samsvörunartöflunni í viðauka B.

33. gr.

Framkvæmd

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnáskilgæfingarmáli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 1. júlí 2004. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Aðildarríkjunum er heimilt að fresta framkvæmd 1. mgr. 13. gr. til 1. júlí 2007. Þetta skal vera með fyrirvara um kröfurnar sem er að finna í 2. mgr. 13. gr.

3. Þegar aðildarríkin samþykkja þessar ráðstafanir skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

34. gr.

Gildistaka

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

35. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Brussel 26. júní 2003.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

P. COX

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

A. TSOCHATZOPOULOS

forseti.

VIÐAUKA

Ráðstafanir er varða neytendavernd

Með fyrirvara um reglur Bandalagsins um neytendavernd, einkum tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 97/7/EB ⁽¹⁾ og tilskipun ráðsins 93/13/EB ⁽²⁾, eiga ráðstafanirnar, sem um getur í 3. gr., að tryggja að viðskiptavinir:

- a) eigi rétt á samningi við þann sem veitir þeim gasþjónustu, sem tilgreinir:
 - heiti og heimilisfang birgisins,
 - þjónustuna, sem veitt er, gæði þeirrar þjónustu sem boðin er svo og hvenær upphafleg tenging mun eiga sér stað,
 - tegundir viðhaldsþjónustu ef hún er í boði,
 - með hvaða hætti hægt er að nálgast uppfærðar upplýsingar um allar viðeigandi gjaldskrár og viðhaldsgjöld,
 - gildistíma samningsins, skilyrði fyrir endurnýjun og uppsögn þjónustunnar og samningsins, hvort réttur til afturköllunar sé fyrir hendi,
 - hvers kyns bóta- og endurgreiðslufyrirkomulag sem gildir ef þjónustugæðin, sem samið var um, eru ekki uppfyllt og
 - hvernig hefja skal málsmeðferð til að leysa deilumál í samræmi við f-lið.
- Skilyrðin skulu vera sanngjörn og vel þekkt fyrirfram. Í öllum tilvikum skulu þessar upplýsingar veittar áður en samningur er gerður eða staðfestur. Ef samningar eru gerðir í gegnum milliliði skulu framangreindar upplýsingar einnig veittar áður en samningurinn er gerður.
- b) fái tilkynningu með nægilegum fyrirvara um allar fyrirætlanir um að breyta samningsskilyrðum og fái upplýsingar um uppsagnarrétt sinn þegar þeir fá þessa tilkynningu. Þjónustuveitendur skulu tilkynna áskrifendum sínum beint um allar hækkanir á gjöldum á viðeigandi tíma, eigi síðar en einu reikningstímabili eftir að hækkunin tekur gildi. Aðildarríkin skulu tryggja að viðskiptavinum sé frjálst að segja upp samningum ef þeir samþykkja ekki nýju skilyrðin sem sá sem veitir þeim gasþjónustu tilkynnir þeim um.
- c) fái upplýsingar um viðeigandi verð og gjaldskrár og um staðlaða skilmála og skilyrði með tilliti til aðgangs að og notkunar á gasþjónustu,
- d) hafi víðtækt val um greiðsluaðferðir. Allur munur á skilmálum og skilyrðum skal endurspegla kostnað birgisins við mismunandi greiðsluferfi. Almennir skilmálar og skilyrði skulu vera sanngjörn og gagnsæ. Þau skulu sett fram á skýru og auðskiljanlegu máli. Viðskiptavinir skulu verndaðir gagnvart ósanngjörnum og villandi söluaðferðum.
- e) þurfi ekki að borga fyrir að skipta um birgi,
- f) njóti góðs af gagnsærri, einfaldri og ódýrri málsmeðferð við að fjalla um kvartanir þeirra. Slík málsmeðferð skal gera kleift að leysa deilumál á sanngjarnan og skjótvirkan hátt þannig að gert sé ráð fyrir endurgreiðslu- og/eða bótakerfi þar sem réttmæt ástæða er til slíks. Hún skal, eftir því sem kostur er, fylgja meginreglunum sem settar eru fram í tilmælum framkvæmdastjórnarinnar 98/257/EB ⁽³⁾.
- g) sem eru tengdir við gaskerfið, séu upplýstir um rétt sinn til að fá afhent, samkvæmt viðeigandi innlendri löggjöf, jarðgas af tilteknum gæðum á sanngjörnu verði.

⁽¹⁾ Stjóð. EB L 144, 4.6.1997, bls. 19.

⁽²⁾ Stjóð. EB L 95, 21.4.1993, bls. 29.

⁽³⁾ Stjóð. EB L 115, 17.4.1998, bls. 31.

VIÐAUKI B

Samsvörunartafla

Tilskipun 98/30/EB	Þessi tilskipun
1. gr.	1. gr. Gildissvið
2. gr.	2. gr. Skilgreiningar
3. gr.	3. gr. Skyldur um opinbera þjónustu og neytendavernd
4. gr.	4. gr. Málsmeðferð við leyfisveitingu
—	5. gr. Eftirlit með afhendingaröryggi
5. gr.	6. gr. Tæknilegar reglur
6. gr.	7. gr. Tilnefning kerfisstjóra
7. gr.	8. gr. Verkefni kerfisstjóra
—	9. gr. Sundurgreining flutningskerfisstjóra
8. gr.	10. gr. Þagnarskylda flutningskerfisstjóra
1. mgr. 9. gr.	11. gr. Tilnefning dreifikerfisstjóra
10. gr.	12. gr. Verkefni dreifikerfisstjóra
—	13. gr. Sundurgreining dreifikerfisstjóra
11. gr.	14. gr. Þagnarskylda dreifikerfisstjóra
—	15. gr. Kerfisstjóri samsettra kerfa
12. gr.	16. gr. Réttur til aðgangs að reikningum
13. gr.	17. gr. Sundurgreining reikninga
14. -16. gr.	18. gr. Aðgangur þriðju aðila
—	19. gr. Aðgangur að geymslum
23. gr.	20. gr. Aðgangur að leiðslukerfum fyrir óunnið jarðgas
17. gr.	21. gr. Synjað um aðgang
—	22. gr. Ný grunnvirki
18. og 19. gr.	23. gr. Markaðsopnun og gagnkvæmni
20. gr.	24. gr. Beinar leiðslur
2. og 3. mgr. 21. gr. og 22. gr.	25. gr. Eftirlitsyfirvöld
24. gr.	26. gr. Verndarráðstafanir
25. gr.	27. gr. Undanþágur frá skuldbindingum þess efnis að greiða tiltekna fjárhæð þótt varan sé ekki afhent
26. gr.	28. gr. Nývaxtarmarkaðir og einangraðir markaðir
—	29. gr. Endurskoðun
—	30. gr. Nefnd

Tilskipun 98/30/EB	Þessi tilskipun	
27. og 28. gr.	31. gr.	Skýrslugjöf
—	32. gr.	Niðurfelling
29. gr.	33. gr.	Framkvæmd
30. gr.	34. gr.	Gildistaka
31. gr.	35. gr.	Viðtakendur
	Viðauki A	Ráðstafanir er varða neytendavernd